

DZIŚ W NUMERZE:

»Święta Barbaro, prowadź...« str. 3
Jak poprawić wizerunek medialny? str. 4
PUDŁO – rubryka młodzieżowa str. 5
Karwina poległa w Preszowie str. 8

SOBOTA
1 GRUDNIA 2007
NR 139
ROCZNIK LXII
CENA 6 Kč
tel.: 558 731 766
faks: 558 740 044
info@glosludu.cz

SZKOŁY CHCĄ WIĘCEJ ŚRODKÓW NA PENSJE I PODRĘCZNIKI ORAZ DOBREGO MINISTRA

Będą strajkowali

REGION (dc) – W najbliższy wtorek większość szkół przystąpi do jednodniowego strajku protestacyjnego ogłoszonego przez Czesko-Morawskie Związki Zawodowe Pracowników Szkolnictwa (CMZZ). W strajku wezmą udział m.in. Gimnazjum z Polskim Językiem Nauczania oraz Akademia Handlowa w Cz. Cieszynie.

Z dziewięciu polskich szkół podstawowych, siedem zadeklarowało udział w strajku (Karwina, Cz. Cieszyn, Gnojnik, Jablonek, Trzyniec Taras, Wędrzyń, Mosty k. Jablonek). Do protestu przystąpią również niektóre przedszkola. Zrezygnowały natomiast ze strajku załogi polskich szkół w Suchej Górnej i Hawierzowie Błędowicach. – W pełni popieramy postulaty związków zawodowych i gdyby była możliwa inna forma ich poparcia, to wzięlibyśmy w niej z pewnością udział

– powiedziała naszej gazecie przewodnicząca szkolnej organizacji ZZ przy błędowickiej PSP, Danuta Kula. – Dyskusje na temat naszego udziału w strajku były burzliwe. Boimy się jednak, by strajk nie przyniósł szkole więcej szkody niż pożytku. W sytuacji, gdy walczymy dosłownie o każde dziecko, o „być czy nie być” naszej szkoły, zdecydowaliśmy się w końcu, obawiając się negatywnych reakcji rodziców, że nie będziemy strajkować.

ciąg dalszy na str. 2

działaczkę PZKO zawiątało w czwartek do siedziby Konsulatu Generalnego RP na spotkanie z okazji 60-lecia Związku.

Pracownicy w konsultacji o przyszłości Związku

WAWA (mro) – Gorącym powodem prezesów MK PZKO rozpoczęła się w czwartek w siedzibie placówki konsularnej spotkanie z przedstawicielami Związku. Wśród uczestników był również Józefem Szymeczny prezesem Kongresu Polaków w Czechach, a konsulem generalnym RP w Ostrawie Jerzym Kronholdem. – W tym jubileuszowym roku spotkanie o takim charakterze – zauważył gospodarz. – Związki Kulturalno-Oświatowe w Europie na krótko

skości w Republice Czeskiej. Nie do przecenienia – podkreślił, dodając równocześnie, iż jego pragnieniem jest, by przyszłość Związku i poszczególnych Kół była na miarę dorobku poprzednich generacji. Powiedział, że obecnie odwiedza poszczególne ośrodki: – Byłem w Boguminie, w Czeskim Cieszynie, Oldrychowicach, we wspólnie wyremontowanym Kole PZKO w Jablonce – wielu miejscach Zaolzia. Widzę jak z wielką ofiarnością w różnych miejscach pracują Kluby Kobiet. Praca w tych ośrodkach jest

niedoceniana nawet przez nas samych. Chciałbym osobom, których imion nie znam, podziękować za ten trud włożony w realizację krzewienia rodzimej, bo zaolziańskiej kultury. W tym uroczystym dniu podziękowania za 60 lat waszej pracy konsulat pragnie zbliżyć się do spraw Kół PZKO i pomóc państwu. Mam wrażenie, że czasy są wymagające, bo są to czasy globalizacji, nowych wyzwań. Chciałbym, żebyśmy na te wyzwania, na pytania odpowiedzieli sobie. Wiem, że niektórzy z państwa są zmęczeni, że w niektórych miejscach nie dopisuje frekwencja, a młodzież jakby nie utożsamia się czasami z celami i dążeniami swoich ojców. To jest spór pokoleniowy, a także o kształt modernizacji. Dążenie do zachowania tego, co w przekazie generacyjnym jest ważne – żeby ta polskość, która trwała na tej ziemi przez lat kilkadziesiąt, miała nadal możliwość swojej artykulacji.

J. Kronhold zasugerował, by każde z Kół dysponowało swoją stroną internetową i przeszło na łączność w sieci – tak z Macierzą i jej placówkami kulturalnymi, jak i między sobą.

ciąg dalszy na str. 3

Wypłaty stypendiów Fundacji »Semper Polonia« jeszcze przed Gwiazdką

WAWA (mro) – Na studentów polskiego studiującego w uczelniach wyższych w Republice Czeskiej a zgłoszonych do wypłaty stypendialnego »Semper Polonia« jeszcze przed świętami Narodzenia czeka zastrzyk pieniędzy. – Stypendia czekają na 197 studentów zamieszkałych na terenie kompetencyjnym Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie – dodała, podkreślając, że zainteresowani na miejscu muszą okazać ważny dowód osobisty lub paszport i podpisać umowę stypendialną z »Semper Polonia«. – Dopiero po spisaniu umowy nastąpi wypłacenie środków. Stypendia są wypłacane w euro – uzupełniła.

WAWA (mro) – Głębiej do kieszeni sięgną w przyszłym roku przedsiębiorcy w Orłowej. Od nowego roku bowiem, jak zdecydowały władze, przynajmniej dwie trzecie ze 120 przedsiębiorców podnajmujących lokale należące do miasta zapłaci o 30 proc. więcej komornego. Jak zaznacza rzeczniczka ratusza Nataša Cibulková, przy ustalaniu stawek pod uwagę będzie brana lokalizacja i rodzaj działalności.

Inne podejście do inicjatywy prywatnej mają władze Bogumina. W 2008 roku, tak jak od dziesięciu lat, komorne dla przedsiębiorców nie

wrośnie, miasto uważa bowiem, że najlepszą drogą wsparcia średniej i drobnej przedsiębiorczości jest ustabilizowanie kwestii opłat. Miasto dysponuje instrumentami podwyższenia komornego, np. zawartą w umowach najmu zasadą rewaloryzacji inflacyjnej. – Stosujemy ją jedynie wobec przedsiębiorców uchylających się od opłat – powiedział Petr Vicha, burmistrz Bogumina. Władze miasta dają przedsiębiorcom czas do wyrównania należności do końca

marca przyszłego roku. – O ile przedsiębiorca zalega z opłatami dłużej niż 4 miesiące, dostaje wypowiedź – powiedział »GL« Marek Sobaniec z wydziału majątkowego ratusza. Dodał, że w przypadku gdy przedsiębiorca nie spłaci długów w terminie, miasto wejdzie z nim w spór sądowy. Bogumín wynajmuje obecnie 136 pomieszczeń do celów komercyjnych. Pięć z tych, które Bogumín ma do dyspozycji, jeszcze nie ma swych najemców. Rocznie miasto uzyskuje z wynajmu blisko 7 mln Kč.

Koncert Adwentowy

CZ. CIESZYŃ (mro) – W niedzielę rozpoczyna się adwent – czas przygotowań do Świąt Bożego Narodzenia. Na ten dzień Towarzystwo Ewangelickie w RC w kościele ewangelicko-augsburskim św. apostołów Piotra i Pawła na Niwach przygotowało prawdziwą ucztę muzyki i słowa, czyli ciesząc się dobrą tradycją »Koncert Adwentowy«.

– Już od godz. 16 zająsniej nasze koncertowe gwiazdy, a wśród nich solista opery berlińskiej Klemens Słowiczek, kwartet żeński z Karwiny »Quadrinium Vocale Karviniense«, organistka Marta Wierzoń oraz »Lutheran Chorus« pod kierownictwem Józefa Podoli z orkiestrą kameralną – powiedział »GL« prezes Towarzystwa, ks. senior Bogusław Kokotek. Na koncercie zabrzmiały adwentowe chorały – »Pieśni Biblijne« Antonína Dvořáka, wybór z »Lutni Czeskiej« Michny z Otradovic i »Liturgia« Petra Ebena.

Jak zaznaczył B. Kokotek, tegoroczny koncert jest już siedemnastym z kolei adwentowym spotkaniem miłośników muzyki i pięknego słowa oczekujących na dzień narodzin Pana.

www.centrumopen.cz

CENTRUM OPEN profesjonalna wymiana okien
OKNA DRZWI

ZAWSZE NAJLEPSZE CENY!

774 287 750 800 100 194
Cieszyn, ul. Zamkowa 2, Most Przyjaźni bezpłatna linia
wjazd do Czech – po polskiej stronie Slezská Ostrava, ul. Těšínská 96/42

JAK POMÓC ŚREDNIEJ I DROBNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI W MIEŚCIE

ORŁOWA/BOGUMIN (mro) – Głębiej do kieszeni sięgną w przyszłym roku przedsiębiorcy w Orłowej. Od nowego roku bowiem, jak zdecydowały władze, przynajmniej dwie trzecie ze 120 przedsiębiorców podnajmujących lokale należące do miasta zapłaci o 30 proc. więcej komornego. Jak zaznacza rzeczniczka ratusza Nataša Cibulková, przy ustalaniu stawek pod uwagę będzie brana lokalizacja i rodzaj działalności.

Inne podejście do inicjatywy prywatnej mają władze Bogumina. W 2008 roku, tak jak od dziesięciu lat, komorne dla przedsiębiorców nie

wrośnie, miasto uważa bowiem, że najlepszą drogą wsparcia średniej i drobnej przedsiębiorczości jest ustabilizowanie kwestii opłat. Miasto dysponuje instrumentami podwyższenia komornego, np. zawartą w umowach najmu zasadą rewaloryzacji inflacyjnej. – Stosujemy ją jedynie wobec przedsiębiorców uchylających się od opłat – powiedział Petr Vicha, burmistrz Bogumina. Władze miasta dają przedsiębiorcom czas do wyrównania należności do końca

WAWA (mro) – Zachmurzenie małe do średnie. Możliwe przelotne opady śniegu. Temperatura w nocy od 3 do 7 st. C. W dzień od 3 do 7 st. C. W czwartek – Zachmurzenie małe, opady przelotne. Temperatura w nocy od 4 do 0 st. C, w dzień od 6 st. C. **PONIEDZIAŁEK** – Zachmurzenie duże do umiarkowanego. Lokalnymi opadami deszczu. Temperatura w nocy od 4 do 8 st. C.

Koło Macierzy Szkolnej oraz dyrekcja Gimnazjum w Karwinie serdecznie zapraszają dnia 4. 1. 2008 o godz. 19.00 do Domu Zdrojowego w Karwinie Darkowie na **pierwszy BAL w karnawale 2008**

Sprzedaj miejscówek z kolacją 6. 12. 2007 o godz. 15.00 w dyrekcji Gimnazjum w Karwinie.

Urodaków

■ Chociaż obserwatorzy ostatnich wydarzeń na styku powiatowych struktur Platformy Obywatelskiej i Starostwa Powiatowego w Cieszynie spodziewali się, że w czasie poniedziałkowej sesji Rady Powiatu, 26 listopada, padnie wniosek o odwołanie starosty Mirosława Koźdonia, radni postanowili poczekać na rozstrzygnięcia, jakie mają zapisać 1 grudnia, na powiatowym zjeździe PO.

■ W poniedziałek nasz region nawiedziła druga tej jesieni śnieżycy. Po kilkudziesięciu minutach intensywnych opadów błoto pośniegowe zaczęło marznąć i na drogach zrobiło się niezwykle ślisko. Na cieszyńskich podjazdach błyskawicznie utworzyły się potężne korki, niemal całkowicie zablokowane zostało graniczne przejście w Boguszowicach.

■ Na cieszyńskich targowiskach panuje już gorączka przedświątecznych zakupów. Mieszkańcy RC, podobnie jak za najlepszych „bazarowych” lat, kupują po polskiej stronie granicy prawie wszystko, korzystając z wysokich notowań korony. Przed świętami największym wzięciem cieszą się sztuczne choinki i bombki polskiej produkcji.

■ „Dworzec kolejowy na międzynarodowym przejściu granicznym w Zebrzydowicach chłuby nam niestety nie przynosi. Osoby, które właśnie tu przesiadają się na pociągi zmierzające w głąb naszego kraju, zastają smutny obraz witającej ich Polski: zabrudzoną i śmierdzącą poczekalnię dworcową, w której szarogęszą się będący często pod wpływem alkoholu bezdomni, agresywni wobec podróżnych, wszczynający burdy, praktycznie bezkarni. Chociaż zarówno w Zebrzydowicach, jak i w okolicznych gminach nie brakuje miejsc w noclegowniach dla bezdomnych, ci wybierają raczej »wolność« na dworcu. Najwyższa pora, by policja bardziej zdecydowanie zajęła się tą sprawą” – apeluje „Głos Ziemi Cieszyńskiej”.

■ Nie wszyscy mieszkańcy Skoczowa cieszą się z modernizacji układu komunikacyjnego w mieście, a także z przebudowy tras ekspresowych z Katowic do Wisły i z Bielska-Białej do Cieszyna. Dawniej ulica Leśna krzyżowała się z obwodnicą miasta. Nowa „ekspresówka” odcięła jednak od centrum miasteczka ludzi mieszkających po harbutowickiej stronie obwodnicy. „Od pięciu lat wiadomo było, że to nastąpi, jednak nikt z władz miasta nie potrafił zapewnić mieszkańcom godziwego rozwiązania problemu dojazdu do centrum” – napisali do burmistrza Skoczowa rozżaleni mieszkańcy domów przy ul. Leśnej.

■ 21 policjantów z regionu cieszyńskiego skorzystało z szansy, jaką dał im projekt pod nazwą „Komunikacja bez granic – mów językiem sąsiada”. W ramach tego programu zorganizowano kurs języka czeskiego. Dobra znajomość języka sąsiadów przez funkcjonariuszy policji ma szczególne znaczenie właśnie teraz, gdy Polska i Czechy wchodzić do strefy Schengen.

■ Warta obejrzenia jest wystawa w Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie. Zatyulowana jest ona „Sztuka Architektury”, a eksponowane są na niej niezwykle projekty z katowickiej pracowni założonej przez Roberta Koniecznego i Marlenę Wolnik, uznanej przez prestiżowy magazyn „Wallpaper” za nadzieję światowej architektury i jedno ze 101 najbardziej ekscytujących biur architektonicznych na świecie. Opr. (kor)

Niesygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z internetowych serwisów informacyjnych.

Preludium świątecznego nastroju zafundował zwiedzającym Dom Kultury Trisla, który we współpracy z Muzeum Huty Trzywieńskiej przygotował kolejną edycję Jarmarku Mikołajowego. W piątek Plac Wolności oraz pomieszczenia Trisli (na zdjęciu) opanowali rzemieślnicy ludowi oraz sprzedawcy tradycyjnych wyrobów świątecznych.

Szkoła na Tarasie zaprasza

TRZYNIEC (hs) – O tym, że w szkole na Tarasie, która jest notabene szkołą osiedlową, panuje iście rodzinna atmosfera, będzie się można przekonać w najbliższy czwartek. Dyrekcja z gronem nauczycielskim przygotowuje dla wszystkich zainteresowanych Dzień Otwarty z Niespodzianką. Szkoła otworzy swoje podwoje w czwartek 6 bm. w godz. 13-16.30.

To świetna okazja, by obejrzyć szkołę, porozmawiać z nauczycielami.

mi. – Dla wszystkich przygotowana też jest niespodzianka – zapowiedziała pani dyrektor **Jana Cienciola** – Zapraszamy rodziców ze swoimi pociechami oraz wszystkich sympatyków szkoły. Dzień Otwarty z Niespodzianką to również wspaniała okazja do pokazania szkoły maluchom, które w przyszłym roku rozpoczną tu naukę. W przyjemnej atmosferze będą mogły się oswoić ze swoją przyszłą szkołą.

Będą strajkowali

Dokończenie ze str. 1

Dyrekcja węgryńskiej PSP przygotowała rodziców na możliwość strajku już podczas zebrań klasowych, wręczając im również ulotki informacyjne na temat jego przyczyn. List otwarty do rodziców, autorstwa przewodniczącego CMZZ **Františka Dobšika**, można przeczytać na stronach internetowych CMZZ.

Związki zawodowe chcą wzrostu środków budżetowych na finansowanie szkolnictwa w roku 2008 o 3 mld kc, z tego 0,5 mld chcą przeznaczyć na podręczniki i inne pomoce nauko-

we oraz kształcenie pedagogów, a 2,5 mld na podwyżki plac pracowników szkolnictwa regionalnego (tj. szkół podstawowych, średnich i przedszkoli). Szkoły nie zgadzają się z obniżaniem środków, które doprowadziłoby do tego, że niektóre wydatki, które dotąd pokrywało państwo, finansować musiałyby organy prowadzące szkoły lub sami rodzice. Nie podoba im się również fakt, że w decydującym okresie, kiedy sporządzany jest budżet państwa na następny rok, resort szkolnictwa nie ma ministra, który broniłby jego interesów.

Mosznów jak Frankfurt?

OSTRAWA (mro) – Wystawną bramą na świat ma być w przyszłości mosznowski lotnisko. Tak przynajmniej mówił wicehetman województwa ds. transportu **Pavol Lukša** na konferencji pt. „Transport” odbywającej się w hotelu „Atom” w Ostrawie.

Województwo przewiduje budowę strefy gospodarczej wokół lotniska, w której od razu znajdzie zatrudnienie ok. 3 tys. osób. Planowane są też rozległe inwestycje terenowe i budowlane. – Przewidujemy, że województwo zyska z wynajmu tych obiektów i terenów średnio 75 mln koron rocznie – szacował P. Lu-

kša. Celem strategicznym będzie połączenie lotniska z autostradą D 47 (do Polski) z odległą zaledwie o 5 km R 48 (na Słowację) oraz z II transeuropejskim korytarzem kolejowym. Po wybudowaniu tych połączeń lotnisko w Mosznowie znajdzie się w doskonałej, najlepszej w RC sieci komunikacyjnej. – Dodajmy, że pas startowy lotniska jako jedyny w kraju, może przyjmować największe samoloty świata, takie jak Airbus A380. To daje nadzieję, że strefa mosznowska stanie się w przyszłości bardzo lukratywna – podkreślił wicehetman.

Piekawostki

Dyskryminacja brodaczy

Czterej policjanci z Houston w Teksasie zaskarżyli – jako dyskryminujący – zakaz noszenia bród wprowadzony przez ich zwierzchników w roku 2005 – podała Associated Press. Szefostwo policji uzasadniało wprowadzenie zakazu tym, że funkcjonariusze z zarostem nie byłoby w stanie w sposób właściwy włożyć masek przeciwgazowych w przypadku ataku bioterrorystycznego. Funkcjonariusze, którzy chcą zniesienia zakazu, argumentują swój wniosek tym, że muszą nosić brody czy zarost, bowiem golenie wywołuje u nich podrażnienie skóry i wrastanie włosów. Zaskarżyli zakaz, który uznali za dyskryminację i nieuczciwe posunięcie wobec mężczyzn cierpiących na figówkę (łac.

pseudofolliculitis barbae) – zapalenie mieszków włosowych owłosionej skóry twarzy, na które cierpią ludzie o kręconym owłosieniu.

Pomyłka czy zamiar?

Prezydent Wenezueli, Hugo Chavez, znany ze swojego temperamentu, często oskarżał USA, że próbują go zamordować. Amerykańska telewizja CNN na chwilę „urzeczywistniła” największy koszmar Chaveza. Teraz prawdopodobnie czeka ją proces. We wtorek hiszpańskojęzyczna telewizja CNN wyświetliła tablicę z napisem „Kto go zabił?” pod relacją ze spotkania prezydenta Wenezueli Hugo Chaveza i prezydenta Kolumbii Alvaro Uribe. Błąd szybko wykryto i usunięto. Napis dotyczył innego newsa – śmierci gwiazdy amerykańskiego futbolu. Chavez jednak

Moim zdaniem

Tragedia czy statystyka?

Korzystając z dwóch dni urlopu, sięgnąłem po książkę ze wspomnieniami Vlastimila Brodskiego. I zainteresowałam mnie jedna z refleksji wielkiego czeskiego aktora nad śmiercią. Pisze on otóż, że Kain zabił Abela wyłącznie dlatego, że był ciekaw, jak wygląda śmierć, której przecież pierwsi przedstawiciele gatunku ludzkiego wcześniej nie znali. Późniejsi ludzie mordowali już z przyzwyczajenia.

No tak, z przyzwyczajenia... Jeden z największych morderców ub. wieku zwany Stalinem powiedział wprost: – Jedną tragedią, milion – to statystyka. I ludzkość była świadkiem tego, że czarni, brunatni czy czerwoni dyktatorzy bawili się w przerażającą statystykę.

Zresztą i dzisiaj czasami tak patrzymy na ten problem. Śmierć to wyłącznie news w telewizyjnych lub radiowych wiadomościach, czasami po kolejny kawałek krwistego befsztyka. Bo także w tym padku rzeźnie z tysiącami zabijanych zwierząt są dla nas normalne zakładami produkującymi żywność. Rozczulamy się zaś nad pokazanym na małym ekranie złym traktowaniem pieska. Swojemu czworonożnemu za uszyjemy na zimę nie tylko zgrabne wdzianko, ale także coś w rodzaju bucików, by mu łapki na śniegu nie marzły.

A ja czytałem w swoim czasie o tym, jak kilku chłopaków z dobrego domu mroźną zimą ukradło buty bezdomnemu śpiącemu na dworowej ławeczce. Jedyny majątek, który dla człowieka bez dachu nad głową jest tym, czym dla bogatego dom, samochód i kaloryfer lub kominek w zimie wzięte.

Podobno przyłapani później młodzi ludzie śmiali się i uważali to za dobry żart. I mówili, że zostawili buty w śniegu w pobliżu dworca, czyli nic się nie stało. Bezdomny trafił do szpitala. O tym, czy przepadł lub o kolejnej tragedii, statystyce czy newsie nie padło już w tej chwili słowo.

Inicjatywa mieszkańców

ORŁOWA (mro) – Mieszkańcy Łazów – Zimnego Dołu postanowili wziąć sprawy w swoje własne ręce i aktywnie współdecydować o tym, co dzieje się w ich okolicy. Przede wszystkim interesują się sprawą poprowadzenia kanalizacji, monitorowania szkód górniczych, poprowadzenia sieci drogowej, położenia chodników, tak by zagwarantować większe bezpieczeństwo pieszym.

Inicjatywie mieszkańców przewodniczy **Radim Lapšanský**. Jego zdaniem niezbędne jest monitorowanie wydobycia węgla, tak by

mieszkańcy dobrze wiedzieli o pod ich domami dzieje. Obserwacja nie będą też postępy prac przy wie ronda u zbiegu ulic Ostrawskiej, Klasztornej i Petra Cingra, naprawy wodociągu, kładzeniu chodników, naprawie cmentarnego ogrodu.

– Inicjatywa mieszkańców jest całkowicie zgodna z zamierzeniami państwa – powiedział „GL” **Radim Lapšanský**, wiceburmistrz Orłowej. W tym celu już realizuje prace nad opracowaniem dokumentacji dotyczącej ułożenia kanalizacji w dzielnicy. – W środę odbyło się też spotkanie Komisji Gminnego Urzędu Miasta, na które został zaproszony pan **Lapšanský**. Wiceburmistrz powiedział, że, iż plany miasta dotyczą innych spraw. – Chcemy, by w dzielnicy pojawił się nowy budynek. W tej chwili prowadzimy rozmowy z zainteresowanym handlowcem chcącym otworzyć sklep spożywczy w budynku szkoły, która wkrótce stanie zamknięta.

Wówczas za jajo Faberge wyliczone 9,6 mln dolarów. Pierwsze jajo zdobione jajo Faberge wykonał w 1885 r. na zamówienie rosyjskiego cara Aleksandra III, który obdarzył je swojej żonie Marii Fiodorowny jako prezent wielkanocny. Elementem wane jajo z żółtkiem ze złota, kurką, miniaturową złotą kokosówką, miniaturowymi jajeczkami w rubinowymi jajeczkami w rubinowej spodobało, że w latach Aleksander III obdarzył u Faberge kolejne jaja. Po śmierci Aleksandra III ozdoby jaja – prezenty wielkanocne, aż do śmierci w 1917 r. – zamawiał w Fabergercarski syn Mikołaj. W sumie Fabergermówienie rodziny carskiej Faberger wykonał ponad 50 jajo; nie wszystkie się zachowały. Wiadomo także, że jubiler wykonał co najmniej 100 jajo na zamówienie innych osób.

GRUDNIA – NAJWAŻNIEJSZE ŚWIĘTO POLSKICH GÓRNIKÓW Święta Barbaro, prowadź górniczą brać naszą»

...zawodu górniczego oraz obchody barbórkowe (dawniej i dziś) zapytałem Józefa Fudalę z Zarządu Górnictwa Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach. Interesuje się on żywo tradycjami górniczymi. Wierzy, że należy brać czynny udział w górniczych świętach. Od czasu powstania kolekcji posiada około 600 kufli przywiezionych z zagranicy.

W jakiej tradycji górniczej wpłynęła na Pana ta profesja?

W moim domu, podobnie jak w całej Polsce, bardzo niebezpieczny i niebezpieczny był zawód górnik. Właśnie o tym mówię, o własną obyczajowość. Od czasu powstania państwa polskiego - górnictwo polskie było i jest przestrzegane normami zawartymi w bogatej tradycji. Wszędzie tam, gdzie mieszkali ludzie zajmujący się górnictwem, a ściślej kopalnictwem, wykształciły się specyficzne formy i normy zachowania, zwyczajów i wypowiedziania, tam też kształtowała się i obrastała w tradycję obyczajowość górnicza.

Jest w takim razie rodowód święta św. Barbary i grudniowych obchodów „barbórkowych”, najbardziej znaną tradycją stanu górniczego?

Święta Barbary jest rozpoznawana wśród górników od dawna. Od połowy XVI wieku uznano tę świętą za opiekunę górników. Jej kult dotarł do nas już w średniowieczu z terenów dzisiejszych Czech. Mimo iż w 1925 roku, po reformie liturgii, święta ta została wykreślona z kanonu świętych chrześcijańskich z powodu braku dowodu na jej rzeczywiste istnienie, to do dzisiaj pozostaje niekwestionowaną punkcją nie tylko polskich kopalni, ale i w wielu kopalniach wypracowanych w innych państwach. W wielu kopalniach wzniesiono na jej cześć kaplice św. Barbary lub innych świętych. Przed rozpoczęciem pracy górnik odmawia „pacierz” i śpiewa pieśni, które intonował wśród braci górniczej. 4 grudnia był i jest dla górników najważniejszym świętem w roku.

W jaki sposób charakter kultu stracił z czasem na znaczeniu?

Górnika był wcześniej na religijnym świętem, w miarę rozwoju górnictwa coraz bardziej stawały się świeckie elementy tej tradycji. Z czasem, dzień ten stał się okazją do oddania hołdu samemu górnikowi.

W jaki sposób tradycyjnie obchodzone w polskich kopalniach to święto?

Przemarsz rozpoczął się z ulic miasta. W galowych mundurach, w popularne marsze, zawsze była żywe zainteresowanie. Przez kilkadziesiąt lat. Jest to element tradycji górniczej, który zresztą wiele innych ludzi w zapomnienie. W tym wszystkim polskich kopalniach odbywano podsumowania pracy i przedstawiano przyszły rok. Na uroczystościach, które nazywano awanturniczymi, przyznawano awanturniczym zasłużonym górnikom odznaczeniami państwowymi i zakładowymi, a następnie podejmowano obiadem i jubilatów. Wcze-

nych z tychże spotkań. Chętnie opowiada o spotkaniach w górniczym gronie, którym nieodmiennie towarzyszy humor, parodia, śmiech... Jak sam mówi, humor jest solą życia, a ponieważ górnictwo było zawsze zawodem ciężkim, przynoszącym co dzień wiele problemów, szczególnie upodobał sobie górnicy właśnie taką formę rozrywki.

z zagranicy wizycie zapewnialiśmy wysokiej klasy tłumacza.

Jak wyglądają obchody Dnia Górniczego dzisiaj?

Opisany przed chwilą scenariusz obchodów przetrwał do 1991 roku. Po transformacji ustrojowej zakłady górnicze zaczęły funkcjonować w realiach wolnego rynku. Wtedy też uległa zmianie forma obchodów świąt górniczych. Nie umniejszono ich rangi, ale nadano im skromniejszą oprawę. Pozostały „karczmny piwne”, teraz już finansowane w części przez liczną organizację związków zawodowych, w części przez samych górników. Pompatyczne akademie barbórkowe zastąpiły spotkania organizowane w mniejszym już gronie. Na pewno pozostała pielęgnowana przez kolejne pokolenia górników dumna zawodowa, poczucie wyjątkowości tej trudnej pracy i świadomość odwiecznej solidarności „ludzi podziemnych światów”.

„Barbórka” jest najbardziej znaną tradycją górniczą. Jednak nie tylko to święto składa się na bogate zwyczajowe życie stanu górniczego?

Górnika prowadził życie ubogie w rozrywki, szare i jednostajne. Miał więc skłonność do uroczystych obchodów wnoszących trochę romantyzmu w tę szarą rzeczywistość. Istnieje potrzeba kultury, w tym odrodzenia wielu przejawów tradycji górniczych, w których nieposlednią rolę odgrywa pieśń górnicza, bogato ilustrująca życie i pracę górnika, jego nastroje, smutki i wesela, aż do chwili, gdy „dzwonek głoś ostatni raz odzwie się ponury”. W górnictwie tradycja wykształciła męskie bielszadanie zwane „karczmą piwną”. Ale karczmą piwną to również wspólne śpiewanie. A piosenki bywają lubieżne i sprośne, bo przecież złością trudnej pracy. Chętnie opowiadał się dowcipy, anegdoty, dyktoryjki. Dawniej uważano, że prawdziwie męskie zabawy, a także konkursy i zakłady. Zwykle zabawę kończył ostatni konkurs zwany pojedynkiem piwnym. Popularnością cieszył się do tej pory scenki kabaretowe, a ponieważ górnicy mieli zawsze „niewyparzone preki”, każdy miał szansę dostać to, na co zasłużył. Wyszły z siebie wszystkie wady i ułomności, najbardziej zaś zawsze wysławiano tych, którym babę w domu rządzą. Ponieważ górn-

W latach 1981 – 1990 pełnił Pan funkcję dyrektora ds. pracowniczych w zakładzie „Bolesław”, do Pana należało prowadzenie akademii barbórkowych. Na pewno pamięta Pan wiele ciekawych wydarzeń z tych obchodów?

Zdarzało się, że na naszą uroczystość zapraszani byli przedstawiciele zagranicznych przedsiębiorstw. Zwykle ich przemówienia przekładane były bezpośrednio przez tłumacza, który takim delegacjom towarzyszył. W 1986 r. gościliśmy przedstawicieli kombinatu „GORUBSO” z Bułgarii. Jednak delegacja bułgarska przyjechała bez tłumacza i przemówienia, które wygłosił dyrektor „GORUBSO”, nie miał kto tłumaczyć. Nastąpiła konsternacja. Dyrektor mówił, mówił, mówił... z nieprawdopodobną ekspresją i emfazą. Skończył, efektywnie zawiesił głos w oczekiwaniu na tłumaczenie. Zapadła cisza. I nagle rozległy się gromkie brawa. Kiedy oklaski ucichły, podziękowałem za „ciepłe słowa wypowiedziane przez dyrektora” (z których oczywiście nic nie rozumiałem ani ja, ani nikt inny) i dodałem, że te gromkie brawa świadczą zapewne, iż zebrani doskonale zrozumieli treść wystąpienia. Tym razem brawom nie było końca, a biedny Bułgar uśmiechał się, zupełnie nie rozumiejąc, o co chodzi. Od tego czasu zawsze przy-

cy mają na co dzień bardzo wiele problemów, tylko dzięki wesołemu podejściu do wielu rzeczy mogą nie zwariować.

Czy „karczmny piwne” zachowały swoje znaczenie do dziś?

„Karczmny piwne” cieszyły się i nadal cieszą dużym powodzeniem. Otrzymałem zaproszenie było wyjątkowym wyróżnieniem dla każdego, kto je otrzymywał. Również uczestnictwo w konkursach było i jest uważane za formę uznania. Bywało tak, że gdy nie „przeegzaminowano” kogoś z wyżej postawionych osobistości, lub nie wymieniono jego nazwiska, to znaczy nie zaistniał na karczmie, uznawano to za formę obrazy. W „karczmach piwnych” uczestniczyło wiele znakomych osobistości – z administracji rządowej, przedstawiciele samorządu, nauki, dostojnicy kościelni i inni, którzy swoją obecnością podnosili rangę imprezy.

Właśnie ukazała się książka, której jest Pan współautorem, „Górnicy polskich świętyn stan, prezentująca tradycje górnicze w zakładach górniczo-hutniczych „Bolesław” w Bukowniu. Jaki był cel i co było inspiracją do jej napisania?

Publikacja powstawała od listopada ubiegłego roku do maja. Dzięki

książce utrwaliłmy bogaty materiał ikonograficzny z domowych albumów, szuflad i zakładowego archiwum. Jak pięknie napisał we wstępie do książki Bogusław Ochab, jest to świadectwo wierności naszego pokolenia górniczej tradycji, jej obrzędowości, trwałości i piękna. W tym roku przypada 40 rocznica kulturowania tradycji górniczych w Zakładzie „Bolesław” i właściwie to było powodem utrwalenia naszych doświadczeń i osiągnięć w kulturowaniu tradycji górniczych.

Jaką przyszłość wroży Pan tradycjom zwyczajom górniczym?

Niezwykle często przywołuję definicję pojęcia „tradycja”. Tradycja jest to przekazywanie z pokolenia na pokolenie wartości trwałych, niezmiennych i nieprzemijających, które wpływają na kształtowanie nie tylko poszczególnych jednostek ludzkich czy grup zawodowych, ale również całych narodów. Jeżeli tak będziemy to pojęcie rozumieć, to musimy pamiętać, że ktoś, kto odcina się od historii, od niczego nie dojdzie, niczego nie osiągnie. Mam nadzieję, że udaje nam się tradycje górnicze stale przekazywać, i że znajdują się następcy, którzy będą je po nas kultywować.

Rozmawiała ELŻBIETA PRZYCZKO

Józef Fudala

Pezetkaowcy w konsulacie...

Dokończenie ze str. 1

– Istnieje poważna szansa objęcia Kół polskim patronatem, do czego zresztą będziemy dążyli. Istnieje szansa, aby w Kołach PZKO przynajmniej cztery razy w miesiącu odbywały się ważne spotkania z kulturą i oświatą polską. Liczę na współpracę. Liczę na lepszą łączność. Trzymajmy się razem! – zakończył. Za gościnę i serdeczne przyjęcie podziękował prezes ZG PZKO Zygmunt Stopa: – Prezesi Kół są na pierwszej linii naszej działalności związkowej, ale i narodowej. Są w łączności z władzami lokalnymi i na podstawie wyników ich pracy kształtuje się nasz wizerunek w społeczeństwie większościowym – zaznaczył. – Dlatego dziękuję za to, że istnieje wizja tego, jak dostosować nasze działania do nowych warunków, bez granic. Owocem których winien być lepszy kontakt z Ojczyzną-Polską – podkreślił, po czym dodał, że Związek stawia sobie za cel zachowanie ziemi i mowy ojców.

Korzystając ze spotkania prezesów, szef ZG PZKO powiedział: – ZG jest w tej chwili na półmetku swej działalności. Na następnym zjeździe powinniśmy nakreślić taki program, który będzie odpowiedzią na wyzwania regionalne Śląska Cieszyńskiego i naszej w nim pozycji. Winniśmy za-

stanować się kogo do nowego ZG wydelegujemy i jak zapewnić, by ogniwo pośrednie, jakim są obwody, zostało odnowione. Na zakończenie pozytywnie odniósł się do propozycji objęcia patronatu nad Kołami przez instytucje kulturalne w Polsce.

Kulminacją spotkania było przekazanie przez prezesa ZG PZKO na ręce J. Kronholda materialnego dowodu przeszłości i aktualnego stanu organizacji, czyli „Leksykonu PZKO” i „Aneksu” do niego.

Po części oficjalnej pezetkaowcy, posilając się frykasami przygotowanymi przez restaurację „Beskyd” z Karwiny, dyskutowali o zmianach w formule pracy, która nie może „traścić myślką”, winna zostawiać więcej inwencji młodzieży i winna skupiać wokół siebie więcej młodzieży. Zastanawiali się nad kwestią zmian w standardowej formule propagowania Związku i Zaolzia w regionie i Polsce poprzez prelekcje i folklor, co miałyby pomóc w swobodnym „wyjściu z zaścianki”. Mówiono o tym, że sami pezetkaowcy muszą wytyczyć swoją drogę, bo era zaleceń minęła. Pojawili się też poglądy, że wraz z otwarciem granic spłynę na nas łagodnie „fala polskości”, ale czy odpływając nie porwie „naszych muszledek”?

Nie trzeba podwójnie

PRAGA (dc) – Stowarzyszenia obywatelskie, m.in. Koła PZKO, Maciejszy Szkolnej i inne organizacje społeczne, mają realną szansę na to, że również w 2008 r. będą mogły prowadzić rachunkowość pojedynczą.

Według obowiązującej ustawy nr 563/1991 Dz.U. o rachunkowości, stowarzyszenia obywatelskie oraz ich jednostki organizacyjne mające osobowość prawną, które z dniem 1.1.2004 r. prowadziły rachunkowość pojedynczą, mogą korzystać z tego przywileju tylko

do końca br. Jednakże Izba Poselska Parlamentu RC na wniosek posłów z ramienia ČSSD uchwaliła w październiku br. nowelę ustawy, dzięki której stowarzyszenia nadal byłyby zwolnione z obowiązku prowadzenia pełnej księgowości, pod warunkiem, że ich dochody w ostatnim roku rachunkowym nie przekroczyły 3 mln Kč. Według informacji, które otrzymaliśmy w Ministerstwie Finansów, ustawa czeka obecnie na rozpatrzenie przez Senat RC.

ROZMAWIAMY Z NOWĄ DYREKTOR SZPITALA W HAWIERZOWIE, VĚRĄ KOVÁŘOVÁ

Jak poprawić wizerunek medialny?

Od września br. na czele Szpitala z Polikliniką w Hawierzowie stoi Věra Kovářová. Nowa dyrektor jest absolwentką Wydziału Budowlanego Politechniki w Brnie, a przez ostatnie siedem lat była dyrektorem ostrawskiej firmy dostarczającej systemy informacyjne dla służby zdrowia. Ponieważ szpital hawierzowski nie cieszył się ostatnio zbyt dobrą renomą, poprosiliśmy V. Kovářovą o rozmowę na temat tego, co wpływa na medialny obraz szpitala.

Pani Dyrektor, obejmując nowe stanowisko, za najważniejsze zadanie uznała Pani poprawę wizerunku szpitala, by znów był postrzegany jako szpital stojący na dobrym poziomie, przyjazny dla chorych, a tym samym - by był szpitalem przez nich poszukiwanym. Niestety niedawno znów pojawiły się w prasie informacje o zawiadomieniu o popełnieniu przestępstwa przez wasz szpital. W jaki sposób, Pani zdaniem, można sytuację poprawić?

Regularnie śledzimy prasę, o której wiemy, że publikuje artykuły o naszym szpitalu. W rzeczywistości tekstów pozytywnych lub o treści fachowej jest co najmniej tyle samo, co wiadomości negatywnych.

przyписыwać temu, że „nasi” dobrzy lekarze odchodzą do „lepszych” szpitali...

Prawdą jest, że na niektórych oddziałach zmiany te są częstsze niż na innych. Dużą rolę odgrywa tu więcej czynników. Pierwszym jest to, czy lekarz jest zadowolony ze szpitala jako takiego, jak również ze swego oddziału; jakie ma warunki pracy, jakiego szefa, czy leczone przez niego przypadki są dla niego z punktu widzenia medycyny interesujące. Drugim czynnikiem, równie ważnym, jest fakt, iż w województwie morawo-sląskim szpitali jest stosunkowo dużo i popyt na lekarzy jest wyższy od oferty. Jeżeli więc lekarze odchodzą „za lepszym”, nie

i powiązani. Z pewnością wielu rzeczy muszą się nauczyć, ośwoić się z nimi. Ale to nic strasznego.

Umieć rozmawiać to podstawa sukcesu

Poprzedniemu dyrektorowi brakowało podobno zdolności komunikacyjnych. Dawniej stał na czele szpitala dobry lekarz, który z kolei nie znał się na zarządzaniu. Czy Pani sądzi, że posiada Pani zarówno zdolności komunikacyjne, jak i menedżerskie?

Trudno ocenić to na własnej osobie. Podając zgłoszenie do konkursu, deklarowałam, że mam doświadczenia w zarządzaniu i ekonomice, a zawsze (zawsze!) kładłam olbrzymi akcent na porozumiewanie się, ponieważ wiem z doświadczenia, że najlepszy nawet pomysł nie ma szansy powodzenia, o ile nie zostanie w odpowiedni sposób przedstawiony, objaśniony, o ile nie przyjmą go za swój wszystkie strony, które mają go realizować. A ponieważ szpital w Hawierzowie znany był z tego, że komunikacja na różnych płaszczyznach tutaj czasem szwankowała, tym bardziej w swej pracy, której broniałam w konkursie, podkreślałam konieczność wzajemnej komunikacji, jak również teraz na miejscu staram się, by była sprawna lub by przynajmniej widoczny był mój wysiłek idący w tym kierunku. I choć decyzja należy w końcu do managementu, a więc do mnie, to faza komunikacyjna służy do tego, byśmy wraz z ordynatorami przedstawili każdy swój punkt widzenia, swe racje. Tego tu podobno dawniej nie było i tego się teraz wszyscy uczymy. Kiedy nauczymy się wzajemnej komunikacji, będziemy potrafili przenieść tę umiejętność również do stosunków z chorymi, z dziennikarzami itp. To są te różne płaszczyzny porozumiewania się.

O ile wiem, jednym z pierwszych Pani zadań miały być konkursy na ordynatorów oddziałów?

Konkursy ogłosił Urząd Wojewódzki jeszcze przedtem, nim przyszedłam do szpitala. Przyjmowanie zgłoszeń zostało zamknięte 30 września i w tej chwili proces rekrutacji jest w toku - u poszczególnych kandydatów ocenia się ich umiejętności fachowe, cechy osobowe i zdolności menedżerskie.

Czy Pani zdaniem, osobowość ordynatora wpływa w zasadniczy sposób na pracę oddziału i jakość opieki medycznej?

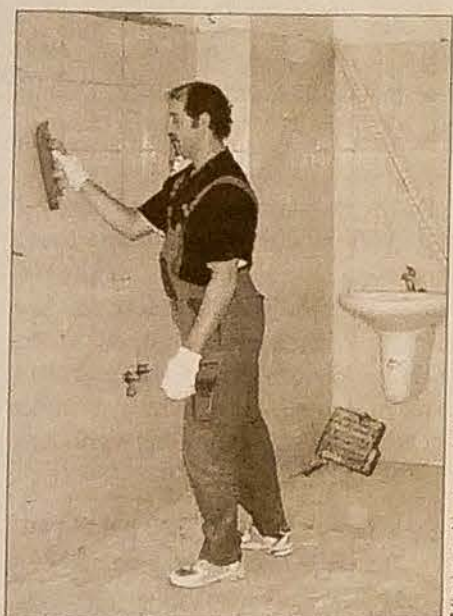
Osoba ordynatora ma z pewnością duży wpływ na pracę oddziału, a w przypadku dużego oddziału również na pracę całego szpitala. Dobry

Fot. autorstwa

ordynator miałby łączyć fachowość ze zdolnościami menedżerskimi - wtedy będzie darzony przez lekarzy uznających go za dobrego specjalistę respektem. Powinien umieć kierować pracą oddziału, mieć dosyć odwagi, by być inicjatorem niepopularnych posunięć, stawić czoła przejawom niezadowolenia ze strony niektórych współpracowników, umieć ich odpowiednio motywować. Takie sprawy, jak wprowadzenie skutecznego systemu motywacyjnego dla lekarzy, powinny być bardziej rzeczą ordynatorów niż kierownictwa, z którym ordynatorzy powinni się konsultować.

W tej chwili w szpitalu dobiegają końca duże inwestycje, m.in. przebudowa porodówki oraz oddziału noworodkowego. Czy kierownictwo szpitala oczekuje, że inwestycje te przełożą się na większe zainteresowanie szpitalem ze strony chorych?

Zdjęcia: archiwum szpitala

Na oddziale ginekologiczno-położniczym odbywa się właśnie remont. Odnowiony oddział zostanie otwarty w styczniu 2008 roku.

Wierzymy, że inwestycje wywołają ten efekt. Hawierzowski szpital będzie, począwszy od 1 stycznia 2008 roku, jednym z najnowocześniejszych szpitali w województwie. Zostaną oddane do użytku centralne jednostki intensywnej terapii, już zostały oddane centralne sale operacyjne, również oddział anestezjologii i reanimacji wyposażony jest w sprzęt najwyższej jakości. To wszystko wraz z izbą przyjęć dla wypadków nagłych, która również zostanie otwarta, stawia nasz szpital pod względem wyposażenia na czołówkę szpitali w województwie. Oczywiście - na co zdołałoby się wyposażenie, gdyby nie było wykorzystywane? Dlatego będziemy usiłowali o to, by w pozytywny sposób zwrócić na siebie uwagę publiczną i przekonać ludzi, że niektóre zabiegi medyczne są „jak stworzone” dla naszego szpitala i mogą być tutaj z powodzeniem przeprowadzane. Jeżeli chodzi o oddział porodowy, to wierzymy, że dobre wyposażenie podniesie liczbę porodów, ponieważ z doświadczenia wiemy, że

wiele przyszłych mam korzysta z naszych poradni, kursów porodowych itp., lecz ze względu na przestarzałe zaplecze rodziciele do okolicznych szpitali. W naszym cie, gdy będnymy mieli do dyspozycji odremontowany i komfortowy oddział porodowy i noworodkowy, mógłby mieć na decyzje mamy i rodziców szpitala zasadniczy wpływ. Fakt, że mogą rodziciele „sięgnąć do siebie”, blisko swojej rodziny.

Czy obawiałyby się Pani w związku z przypadkiem zamiany noworodków w szpitalu w Třebíču tego, że również u was nie mogłyby zdarzyć się coś podobnego?

Ordynator oddziału noworodkowego sam nawiązał na naradzie do tego tematu. Niemniej, nie podjęto go u nas nie powinno się zdarzyć, ponieważ oznakowanie noworodków już dawniej było zrealizowane tak, by do zamiany dojść nie mogło. Dzieci oznakowane są bezpośrednio po urodzeniu, zasady te były od nastawione już w przeszłości. Teraz, oczywiście, sprawie tej poświęca się jeszcze więcej uwagi.

»Dobry« lekarz i »zły« dyrektor

W serialach telewizyjnych dyrektor szpitala bywa często przedstawiany jako osoba ulegająca różnym presjom zewnętrznym, rzucająca pod nogi ordynatorów i lekarzy wykonujących zaszczytną pracę. Czy nie ma Pani czasem wątpliwości, że mogłaby być Pani w ten sposób postrzegana?

Sądzę, że to ponownie dotyczy ry komunikacji. Jeżeli wyjdzie ordynatorowi, dlaczego został wprowadzone jakieś posunięcie, to on co prawda nie musi się zgodzić, lecz ma przynajmniej możliwość zapoznać się z motywacjami i przyczynami mojej decyzji. Jestem zawsze chyba będąca w tej sytuacji, gdy wymagania i oczekiwania stoją w pewnej sprzeczności z wymaganiami ekonomicznymi. Wtedy, gdy ordynatorzy jako lekarze mają swoje wyobrażenia, które są zgodne z wyobrażeniami medycznymi, a kierownictwo musi uwzględnić warunki ekonomiczne. Trudno powiedzieć, czy lekarze w ogóle mają wrażenie, że jest to skądś kiegoś lobby, lecz zupełnie nie odczucie - że postulaty lekarzy wynikiem lobby firm farmaceutycznych lub innych dostawców - nie by mieć management. Kiedy nie brakuje chęci, by się z tym przeanalizować, liczby, jak również potrzeby medycyny i uzgodnić, to jest kompromis, to uznam, że jest to można zmniejszyć do minimum. Wymaga to oczywiście czasu. Znowu jest to sprawa właściwej komunikacji.

Dziękuję za rozmowę.
DANUTA CHMURA

Wejście od strony hali sportowej „Slavil” jest otwarte przez całą dobę.

Problem tkwi w tym, że źle referencje szerzą się ogromnie szybko i są dla mediów ciekawsze. Doniesienia o nieprzyjemnych zajściach figurują zwykle na pierwszych stronach gazet, podczas gdy sprawy pozytywne, np. listy z podziękowaniami, umieszczane bywają gdzieś z tyłu, jako list czytelnika, itp. Dlatego na pierwszy rzut oka wydaje się, że negatywnych informacji jest więcej. Na regularnych naradach ordynatorów, które mamy co miesiąc, podsumowujemy tak skargi, jak i listy pochwalne (czasem są to podziękowania skierowane pod adresem konkretnych lekarzy), i chociaż skarg mogłoby być oczywiście mniej, to można powiedzieć, że liczba jednych i drugich jest mniej więcej taka sama. Staramy się współpracować z mediami, by miały kompleksowy obraz naszego szpitala, zaś z drugiej strony nakładamy lekarzy przede wszystkim do poprawy komunikacji między nimi a pacjentami. Chory ocenia jakość opieki szpitalnej na podstawie stosunku lekarzy do niego, według tego, czy lekarze wytłumaczyli mu na czym polegają wszystkie zabiegi i badania, czy nie było mu w szpitalu chłodno, itp. Kryteria oceny szpitala przez chorego dotyczą bardziej sfery komfortu pacjenta oraz komunikacji niż sfery fachowej, w której się na tyle nie orientuje.

Dlaczego lekarze się zmieniają?

Lekarze na niektórych oddziałach często się zmieniają, jest tu dużo lekarzy ze Słowacji. Chorzy mogą to

Westybul, przez który wchodzi się do centralnej sali przyjęć.

Po naszymu, czyli po śląsku

...raz siedemnasty odbył się w ub. niedzielę w Katowicach jeden z najbardziej prestiżowych konkursów, organizowany przez publiczną radiafonię w Polsce. Jego zadaniem jest krzewienie i popularyzowanie gwary i kultury śląskiej. W tym roku, spośród kilkudziesięciu uczestników wyłoniani są laureaci, którzy mają obowiązek przedstawić swoim słuchaczom wiele do przekazania.

W pracach jury od wielu lat uczestniczą najwybitniejsze autorytety – prof. Dorota Simonides, prof. Jan Miodek, Kazimierz Kutz. Jednym z członków jury był również prof. Daniel Kadłubiec z Katowic. Pomysłodawczynią i organizatorką konkursu jest senator Maria Głuchowska, długoletnia dziennikarka Polskiego Radia Katowice, laureatka prestiżowych nagród i wyróżnień. Konkurs śledzony jest z wielkim zainteresowaniem nie tylko na Śląsku, ale również poza granicami kraju. W tym roku konkurs jest także prezentowaniem i nagradzaniem wybitnych osób związanych ze Śląskiem. Każdego roku wybierany jest Honorowy Członek Jury. Wyróżnienie to otrzymali już m.in. Gerard Cieślak, wybitny działacz sportowy, Wojciech Kilar, jeden z najwybitniejszych kompozytorów polskiej muzyki, prof. Franciszek Kokotko, wybitny lekarz, specjalista z dziedziny kardiologii, prof. Julian Gembalski, znawca organów, abp Damian Zimon, biskup diecezji katowickiej.

Konkurs składa się z trzech etapów i odbywa się w dwóch kategoriach wiekowych: dziecięco-młodzieżowej (do lat 17) i osób dorosłych. Każdy uczestnik zobowiązany jest do przygotowania monologu – opowieści w języku śląskim, trwającej nie dłużej niż 5 minut. W tegorocznym konkursie finalistami zostało 18 osób dorosłych, m.in. z Rybnika, Raciborza, Jaworzna, Żor, Cottbus oraz 4 uczestników w kategorii dziecięco-młodzieżowej. Gala finałowa odbyła się w Górnośląskim Centrum Kultury przy wybudowanej sali, która pomieści ponad 1000 osób. Galę rozpoczął zespół z Zawonia – młoda, jabłonkowska „Lipka”, składająca się z kapeli ze świątym królem i chórem. W programie znalazła się także pieśń ludowa w wykonaniu „Lipki”, włącznie z solistkami Anną Katalińską i Urszulą Jachnicką, przyjęta została przez publiczność z podziwem i nagrodzona mocnym aplauzem. „Lipce” towarzyszyła orkiestra symfoniczna zespołu, Krystyna Mruzek oraz gawędziarz Tadeusz Filipczyk z Nawsi – zwycięzca konkursu w 2003 r. i „Ślązak Roku”.

W czasie gali finałowej wystąpili jeszcze zespół DZEM oraz chór szkolny z Szkoły Młodzieżowej z Suszka koło Pszczyny pod kierownictwem Alicji Pańkowskiej-Koczar, tegoroczny zdobywca „Grand Prix” i statuetki „Szczyglicy” w konkursie „Śląskie Śpiewanie”. Ślązakiem Roku 2007 został Norbert Kłosa z Rudy Śląskiej, zwyciężając w konkursie „Po naszymu, czyli po śląsku”. W kategorii młodzieżowej zwyciężył Robert Poloczek z Żędowic, którego uhonorowano tytułem Młodzieżowego Ślązaka Roku 2007. Tytuł Honorowego Ślązaka przyznano księdzu Franciszkowi Kurzajowi z Teksasu (stanach Zjednoczonych).

Tegoroczną galę cechowała ogromna dawka humoru i serdeczność nawiązań do przeszłości. Była to niewątpliwa zasługa laureatów, a także zaproszonych gości, którzy w sposób zabawny i przystępny opowiedzieli o „Lipce” nie wyłączając.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

...wielu z nas, którzy nie byli na miejscu, mogli zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert. W tym celu organizatorzy przygotowali specjalny program, który będzie dostępny na stronie internetowej konkursu. Zapraszamy do odwiedzenia strony internetowej konkursu, aby zobaczyć i usłyszeć ten wyjątkowy koncert.

I wreszcie doczekamy się ponownego zjednoczenia naszego miasta. Jaki piękny to moment w historii Zaolzia. Już nigdy nie będziemy czekali w autobusie na moście w Kocobędzu, wracając z wyjazdu do Polski, kiedy nie wiadomo, dlaczego przez godzinę nikt ze straży granicznej nie raczy podejść do kontroli. Biegając do Polski, nie będę musiał przekopywać torby, rozpaczliwie poszukując dowodu osobistego. Najbardziej charakterystyczne cechy miasta odchodzą w zapomnienie. Najpierw skończył się handel alkoholem. Rzecz, która przez całe lata kojarzona była z Cieszynem, znikła wraz z przyświeceniem unijnego wolnego rynku. Już nigdy nie zobaczę z okna nieogolonej „mrówki”, która wciska sobie w spodnie kilkanaście butelek wódki, przymocowując je do nóg taśmą klejącą. Cotygodniowe inwazje czesko-słowackich tłumów na polskie targowiska też już nie są tak intensywne, jak bywały. Kolejki samochodów aż do budynku poczty, tysiące ludzi niosących sztuczne choinki pod pachą, torby pełne kurcząt i pijani włóczędzy, posiadający po ławczkach wzdłuż pięknej alei nadolziańskiej – to wszystko zdaje się przechodzić do historii. Znany niegdyś z handlu tanim alkoholem Cieszyn zaczyna przyjmować inne wartości. Miasto staje się naturalną stolicą kulturalną Zaolzia. Duszona przez lata historyczno-kulturalna aura miasta zaczyna pojawiać się na nowo i na szczęście niweluje nieprzychylną reputację z ostatnich lat. Wybitnie nieprzeciętne wydarzenia znalazły sobie własne miejsce w życiu miasta. Mam na myśli m.in. Festiwal Jazzowy,

Schengen zjednoczy Cieszyn

FOT. MAREK SANTIARIUS

Festiwal Muzyki Dawnej, Festiwal Teatralny Bez Granic, Festiwal Filmowy Na granicy. Te i mnóstwo innych wydarzeń świetnie wpływają na zewnętrzny obraz miasta. Ostatnio pojawiły się też dwujęzyczne tabliczki, które dają wreszcie światu wprost do zrozumienia, że miejscowe tradycje związane są nie tylko z językiem czeskim, a dodatkowo podkreślają bogactwo kulturalne regionu.

W pewnym lokalu na czesko-cieszyńskim rynku zainstalowano urządzenie do karaoke, zabawy popularnej ostatnio zwłaszcza w Polsce. Chociaż nie jestem entuzjastą podobnego śpiewania, przyjemnie było posłuchać rozbawionych gości śpiewających w większości polskie piosenki. To kolejny dowód, iż sztucznie zbudowana kiedyś na Olzie bariera językowa rozpyłyła się wraz z znikaniem granic.

Wreszcie dochodzi do ponownego połączenia miast. Można będzie wpaść na drugi brzeg na kawę lub po gazetę bez poniżającego legitymowania się i wystawiania swojej osoby na przenikliwe spojrzenia celników. Być może to tylko symbol, ale symbole w materialistycznej współczesności mają wielkie znaczenie. Wraz z likwidacją granic być może zniknie też małostkowość i nieprzychylność niektórych miejscowych.

Niedawno dyskutowano również o skróceniu słowa „Czeski” z

nazwy miasta. Kto chce, zawsze interpretuje tę inicjatywę, jako próbę szowinistycznej ekspansji polskości, ale tu nie o to chodzi. Cieszyn nigdy nie był geograficznie ani politycznie czeski, najwyżej czechosłowacki, jeśli już odwoływać się do tradycji Pierwszej Republiki. Niedorzeczna przydawka fałszywie narzuca miastu cechę, jakiej nigdy nie miało. Z polskich, czeskich, niemieckich i żydowskich tradycji Cieszyna wyciągnięta została tylko ta część, która konsekwentnie wprowadza w błąd wszystkich przejeżdżających. Nic dziwnego, że o naszej mniejszości w Czechach wie mało kto, skoro mieszkamy w Czeskim Cieszynie – dziwacznej enklawie Czech w samym środku Śląska. Słowo „Czeski” w nazwie naszego miasta to polityczny eksces historii, którego nie warto kontynuować. Jak pięknym symbolem w związku z politycznym połączeniem miast byłby powrót do jednej nazwy Cieszyn – Tešín.

Wreszcie udało się odrzucić ciężkie jarzmo niejednoznacznej przeszłości.

Pomimo tego, że do zjednoczenia nazwy miasta najprawdopodobniej w najbliższym czasie nie dojdzie, to współczesny rozwój Cieszyna daje mi wiele powodów do radości. Czuć w ząglach świeży powiew wiatru, trzeba nam tylko odpowiednio pokierować żaglowcem i popłynąć w światłą przyszłość. TP

Triennale rzeźby nieprofesjonalnej

...Beskidów rozciąga się na terenie trzech sąsiadujących ze sobą państw – w Czechach, Polsce i Słowacji. W tym roku w Cieszynie odbywa się Triennale rzeźby nieprofesjonalnej. Wśród uczestników znalazło się w sumie 27 przedstawicieli RC (w tym Paweł Kufa z Mostów k. Jabłonkowa i Stanisław Filip z Karwiny), 12 Polaków i 3 Słowaków. Śred-

Polichromowane kapliczki przyrodne autorstwa Czesława Kubika z Czechowic-Dziedzic.

ni wieku uczestniczących rzeźbiarzy kształtowała się w granicach 51 lat. Najstarszym uczestnikiem był 83-letni Kazimierz Pietraszko, a najmłodszym Čestmír Slíva z Hawierzowa.

Ciekawy był materiał, jakiego używali rzeźbiarze – od tradycyjnego drewna lipy i topoli, przez olchę, buk, dąb, jawor, świerk, po drewno czereśni i śliwy. Tematy też były różnorodne, przeważały jednakże religijne, ludowe, po współczesne abstrakcyjne kompozycje. Można było zobaczyć też pozakonkursowe prace z piaskowca Leszka Cieślaka z Polski.

Jeżeli wyruszyście pewnego wieczoru z Cieszyna w kierunku na Hawierzów, na mosteckim kopcu ukaże wam się przy dobrej pogodzie pejzaż cieszyński – piękne, gwiazdzone niebo, oklejone blaskiem księżyca, u dołu pojedyncze lampy miasta wynurzające się z gęstej chmury... nie wiadomo czego. I to coś skłoniło mnie do głębszych przemyśleń o tym, czym ja, czym my wszyscy oddychamy.

Komunikaty dotyczące zanieczyszczenia środowiska są dziś, w czasach boomu na „globalne ocieplenie”, całkiem modne. Bardziej interesuje mnie ta nasza, lokalna część łona matki Ziemi. Jednak nawet sygnały odnoszące się do zawartości substancji szkodliwych w powietrzu na naszym terenie znikają w wielkim szumie informacyjnym, prawie niezauważone.

Nic w tym dziwnego, problematyka jest bardziej złożona niż się nam wydaje. Dla zwykłego śmiertelnika wartości norm, które powinny być niezmienną, są tylko abstrakcyjnymi liczbami. W dodatku ilość substancji i ich stężenie jest dla kogoś, kto nie zajmuje się tematem, rzeczą nie do ogarnięcia. W efekcie człowiek skazany jest na opinię specjalistów lub instytucji, których praca polega na mapowaniu zanieczyszczeń.

Jest jednak kilka źródeł, z których można zaczerpnąć ciekawych informacji i dowiedzieć się, że w skali całego kraju nasz region także przoduje pod wieloma względami. Tak więc na podstawie ilości danej substancji lub jej związku zawartej w powietrzu, wodzie, glebie, zostały wypracowane pewne statystyki i „przebojowa” lista organizacji, które biorą w całym kraju największy udział. Na przykład w kategorii emisji substancji toksycznych, które są niebezpieczne dla układu rozrodczego, huta trzyniecka zajęła wyso-

kie, drugie miejsce. Pierwszeństwo na owej liście ma huta ostrawska, o której zresztą nie ma sensu więcej tu wspominać, ponieważ znajduje się w czolówce, w niemal każdej kategorii. Idąc dalej tym tropem, nasz „werk” pojawia się jeszcze na górnych pozycjach w tabelach dotyczących gazów cieplarnianych (10. miejsce), oraz substancji, które „zadomawiają się” w naszych tkankach tłuszczowych, tj. DDT, dioksyny, PCB (3. miejsce). Jednak, jeśli chodzi o stężenie...

...mamy w naszym kraju absolutnie pierwsze miejsce. Wiem, że nie jest to...

chemikiem – ani hobbystą, ani z przekonania – udało mi się „wygooglować” z Internetu, co to za substancja. Okazuje się, że dioksyny to substancje toksyczne, bardzo niebezpieczne już w śladowych ilościach. Jak już wspominałem wyżej, kumulują się w tkankach tłuszczowych i powodują różne schorzenia – uszkadzają układ odpornościowy i nerwowy oraz powodują zmiany w tarczycy, a także wpływają niekorzystnie na funkcje rozrodcze.

Ciekawe, że do takich informacji dochodzi się dopiero po dłuższym dociekaniu. Nie jest to oczywiście materiał na pierwsze strony gazet, ludzie mają większe głupoty do przekazania. Na stronach internetowych mojego miasta, gdzie znajdują się informacje na temat stanu środowiska, można przeczytać o ogólnej charakterystyce zanieczyszczeń w powietrzu. Koncentracja prochu w powietrzu bywa przekraczana tylko podczas miesięcy zimowych, zawartość metali ciężkich jest pod kreską. I jedno jeszcze zdanie z tej strony: „Średnia roczna koncentracja benzopirenow (substancje mocno rakotwórcze) jest ponad średnią i przekracza limit”. Ot i tyle. A kto by się przejmował?

Tomasz Rytko

Telewizja

SOBOTA 1 GRUDNIA

■ TVP 1

6.15 Sukces (s.) 6.43 Był taki dzień 1 grudnia 6.45 Smaki polskie 7.00 Dzień dobry w sobotę 7.35 Rok w ogrodzie 8.00 Wiadomości 8.15 Anioły 8.40 Nowy Testament - Zmartwychwstanie Jezusa 9.15 Kuchcikowo - gotowanie na ekranie - Ryżowe specjalny 9.35 Ziarno 10.00 Magiczne drzewo - Kostka 10.30 Siódme niebo - Stres 11.20 Szkoła złamanych serc 12.10 Podróżnik - Chichicastenango 12.30 Kuchnia z Okrasą - Ta zdrowa, tania kasza 13.00 Wiadomości 13.10 Jak posłubić milionera 14.50 Przebojowa noc - Skróć 15.35 Sąsiedzi - Pomysłowa dziewczyna (s.) 16.20 Puchar Świata w Kuusamo - Konkurs na skoczni HS 142 18.20 Śmiechu warte 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Osaczony 22.15 Armia ciemności (film USA) 23.45 Król 1.25 Doris Duke, wybranka fortuny 2.50 Był taki dzień 1 grudnia.

■ TVP 2

6.05 Żgnaj Rockefeller 6.30 Spróbujmy razem 7.00 Magazyn Ligi Mistrzów 7.25 Poezja łączy ludzi 7.35 M jak miłość (s.) 8.30 Pytanie na śniadanie 10.35 Wielcy odkrywcy - Benedykt Polak 10.40 Straszne srebro 11.30 Na dobre i na złe - Życie za życie (s.) 12.25 Niespotykane spokojny człowiek 13.25 Święta wojna (s.) 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy - Tajemnica Julii (s.) 15.05 Smaczne go! Bartosz Obuchowicz 16.00 Gwiazdy tańczą na lodzie 17.40 Na wyłączność 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.00 Europa da się lubić - Luksusowa 20.00 Pojedynek nie na żarty 20.50 Malina TV 21.20 Słowo na niedzielę 21.30 Panorama 21.55 Sport-telegram 22.00 Tombstone (film USA) 0.15 Kalifornia.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Magazyn hokejowy 8.15 To się wytnie 8.20 Gramy dla was 8.45 Bajki dla dzieci 9.09 Przegląd prasy 9.15 Serwis info 10.02 Teleplotki 10.30 Serwis info 10.55 Serwis kulturalny 11.00 Było, nie minęło 11.30 Serwis info 12.00 16/16 - Dzieci naszego serca 12.30 Serwis info 13.00 Telenowyny 13.30 Serwis info 14.00 Na rozkaz 14.30 Serwis info 15.01 Biznes tydzień 15.30 Serwis info 16.00 Punkt widzenia 16.30 Serwis info 16.45 Aktualności 16.50 Tygodnik regionalny 17.16 Studio Wschód 17.30 Serwis info 17.35 Studio Wschód 18.00 Aktualności 19.05 Program rozrywkowy 19.35 Pora na kulturę 20.01 30 minut ekstra 20.30 Serwis info 20.51 Tygodnik Polski 21.30 Serwis info 21.45 Aktualności 23.29 Patrol 23.58 30 minut ekstra 0.24 Studio Wschód 0.56 Punkt widzenia.

■ POLSAT

5.45 Wstawaj! Gramy! (pr. muz.) 6.00 Pierwsza miłość (s.) 6.45 Jesteśmy 7.15 Power Rangers (s.) 7.45 Hugo 8.15 Dytak anioła - Zaginiony w akcji (s.) 9.15 Pasjonaci 9.45 Rodzina zastępcza plus - To straszne dorastanie (s.) 10.45 Księga dżungli 13.00 Wybory Miss Świata 2007 15.00 Się kręci 15.30 Turniej kwalifikacyjny do Igrzysk Olimpijskich - Pekin 2008 17.30 Sopot TOPtrendy - Festiwal 2007 17.45 Dzień kangura (pr. rozr.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Mamuski (s.) 20.00 Jak oni śpiewają 22.30 Halo Hans 23.30 Wróg mojego wroga 1.35 Nagroda gwarantowana 2.35 Nocne randki.

■ TVC 1

6.25 Sezamie, baw się razem z nami 6.55 Bolek i Lolek (s. anim.) 7.05 Willy Fog w poszukiwaniu przygód (s. anim.) 7.30 Garfield i przyjaciele (s. anim.) 8.00 Niech żyje szkoła! 8.15 Pettson i Findus (film anim.) 9.30 Śladami 9.45 Czy mnie zechcecie? 10.00 Magazyn folklorystyczny 10.25 Nasza wieś (mag.) 10.45 Muzyka dęta (pr. muz.) 11.20 Hobby magazyn J. Bohdalowej 11.45 Niewiedza nie usprawiedliwia 12.00 Wiadomości 12.05 Z metropolii, Tydzień w regionach 12.35 Auto Moto Revue (mag.) 13.00 Królestwo dziękuję natury (s. dok.) 13.30 W kondycji (mag.) 13.50 Moda - Ekstrawagancja - Maniera (mag.) 14.15 Oczarowanie (s.) 15.10 Wallis i Edward (film br.) 16.45

Antologia czeskiego humoru 17.25 Niesamowity świat rekordów i ciekawostek 17.55 Prognoza pogody 17.57 Minuta z przyrody 18.00 Wiadomości 18.10 Szkoła na Wysłuni (s.) 16.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Star Dance II... Kiedy gwiazdy tańczą 21.30 Bolkoviny (pr. roz.) 22.25 Hannibal (film br.) 0.00 Wiadomości, sport 0.10 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 0.15 Piła (film USA) 2.00 Wymarzony kraj (film wł.-kan.).

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Wiadomości regionalne 7.50 Panorama 8.35 Sportowcy świata 9.25 Świat cudów (pr. cykl.) 9.55 Kleopatra (film USA) 12.00 Piątką w Pomarańcy 12.55 Game Page (mag.) 13.15 Sabotaż (mag.) 13.45 Hawksley Workman (koncert) 14.25 Błękitny raj (dok.) 15.20 Tajemnice morskiego królestwa (s. dok.) 16.15 Kamera w podróży (pr. cykl.) 17.10 Trofeo Nike Moravia 17.30 Biblijne historie 19.00 Ćwiczmy z TVC 19.10 Simpsonowie (s. anim.) 19.35 Kultura.cz (mag.) 20.00 Festiwal muzyki duchowej Olomouc 2007 21.15 Totalny Monteverdi 22.15 Teatr żyje! (mag.) 22.45 Artmix (mag.) 23.30 Noc z Andriem 1.00 Wielka muzyka nocna.

■ NOVA

6.10 Laskówecka (s. anim.) 6.20 Animowany świat pana Magoo (s. anim.) 6.45 Cudowny świat Walta Disneya 7.45 W.I.T.C.H. (s.) 8.10 O.C. (s.) 9.05 Eso (lista przeb.) 10.15 Wieży śmierci (film USA) 12.00 Dzwonienie do TV Nova 12.30 105% alibi (film czes.) 14.00 Mr. Bean (s.) 14.35 Trzy dni (film USA) 16.25 Śluby pana Voka (film czes.) 18.25 Przyprawy 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Gorąca laska (film USA) 22.15 Szybcy i wściekli (film USA) 0.20 Teksaska masakra piłą mechaniczną (film USA).

■ PRIMA

6.30 Szczeniak Scooby-Doo (s. anim.) 7.00 Kocia banda (s. anim.) 7.25 Tutenstein (s. anim.) 7.45 Sylwester i Tweety (s. anim.) 8.25 Dzika Afryka (s. dok.) 9.00 Salon samochodowy 9.55 Jesteś tym, co jesz 10.55 Trzecie piętro (s.) 12.10 Daleko od domu II: Zagubieni w San Francisco (film USA) 14.00 Columbo (s.) 15.40 Premier League Live! 16.00 Blackburn Rovers - Newcastle United (transmisja) 18.05 Wiadomości, prognoza pogody 18.10 Jak zbudować marzenie 18.55 Wiadomości, sport 19.25 M.A.S.H. (s.) 20.00 VyVoleni - nowi bohaterowie (reality show) 23.35 Komando (film USA) 1.30 Śmiertelna gorączka (film USA).

NIEDZIELA 2 GRUDNIA

■ TVP 1

6.15 Sukces (s.) 6.40 Był taki dzień 2 grudnia 6.45 Wojna zmienia wszystko 7.00 Transmisja mszy św. z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie Łagiewnikach 8.00 Domisie - Porządki i podarunki (s.) 8.25 Angielski z Jedyńką, czyli The Best Guest Show 8.40 Teleranek 9.10 RRRrrrr!!! 10.50 Pod prasą 11.15 Tydzień 11.45 Budzimy do życia 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Anioł Pański 12.15 Między ziemią a niebem 13.00 Wiadomości 13.15 Nie mów mamie, że niania nie żyje (film USA) 15.00 Dzikie Karaiby - Rafy i wraki 15.55 „Pozwól mi spróbować jeszcze raz” - koncert 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? Wydanie specjalne 18.15 Szkoła gadać 18.45 Ranczo Wilkowyje 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.15 Ja wam pokażę! (film polski) 21.10 Uwierz w ducha (film USA) 23.20 Regulamin zabijania 1.30 Kinematograf 1.55 Mefisto.

■ TVP 2

6.10 Lokatorzy - Kolega z wojska (s.) 6.35 Złotopolscy (s.) 7.35 M jak miłość (s.) 8.25 Sto tysięcy bocianów 8.50 Z Dwójką bezpieczniej 9.00 Zacisze gwiazd 9.30 Weterynarz na safari (s.) 10.00 Wielcy odkrywcy - Benedykt Polak 10.10 Wojciech Cejrowski boso przez świat - Wielki 10.45 Gdzie Maury w rządzą w Europie 11.40 Podróż kulinarne Roberta Makłowicza 12.15 Włoska robota 14.00 Familiada (teleturniej) 14.30 Złotopolscy - Nowy nauczyciel (s.) 15.05 Mini szansa 16.05 Na dobre i na złe - Przegrany mecz

(s.) 17.00 Egzamin z życia 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 18.50 Starter 19.10 Podróż z żartem - Izrael 20.10 To właśnie miłość 22.30 Panorama 22.55 Sport-telegram 23.00 EUROexpress 23.10 15. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych - Plus Camerimage 23.30 Słońce i cień - Gustaw Holoubek 0.10 Festen.

■ TV KATOWICE

6.35 SpełniONA w biznesie 6.50 Integracja 7.03 Wierzę, wątpię, szukam 7.30 Serwis info 7.50 Nie tylko dla pobożnych 8.00 Koncert życzeń 8.45 Śląska lista przebojów 9.00 Światowiec 10.01 O co chodzi? 10.55 Serwis kulturalny 11.00 Nieznani sprawcy 12.01 Telewizja objazdowa 12.54 Serwis kulturalny 13.00 Jacek Sobala - zapraszam 13.30 Serwis info 14.00 Droga do EURO 2012 14.30 Serwis info 14.40 AZS Poznań: MUKS Poznań - PLKK 15.30 Serwis info 15.37 AZS Poznań - MUKS Poznań: PLKK 16.45 Aktualności 16.50 Z życia Kościołów 18.00 Aktualności 20.30 Studio Wschód 20.52 Młodzież kontra 21.45 Aktualności 23.04 Sportowa niedziela 0.02 Półkownicy 0.30 O co chodzi?

■ POLSAT

6.00 Pierwsza miłość (s.) 7.15 Gadżet i Gadżetinis (s. anim.) 7.45 Czarodziejki (s. anim.) 8.15 Power Rangers (s.) 8.45 Kochanie, zmniejszyłem dzieciaki (s.) 9.45 Słoneczny patrol (s.) 10.45 Asterix Gal 12.00 Euro 2008 - Losowanie grup Mistrzostw Europy 13.00 Widmo z kierowcą 14.45 Się kręci 15.00 Turniej kwalifikacyjny do Igrzysk Olimpijskich Pekin 2008 17.00 Sopot TOPtrendy - Festiwal 2007 17.15 I kto tu rządzi? 17.45 Rodzina zastępcza plus - Dobre intencje (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Daleko od noszy - Nie brać, czy nie dawać 20.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) 22.00 Gotowe na wszystko (s.) 0.00 Gdy rozum mówi nie.

■ TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów 6.25 Adres: Europa Środkowa 6.50 Klocki 7.00 Bajka 7.05 Willy Fog w poszukiwaniu przygód (s. anim.) 7.30 Boisko 7 9.45 Kalendarium 10.00 Wędrująca kamera (mag.) 10.30 Obiektyw (mag.) 11.00 Taka zwykła rodzina (s.) 12.00 Pytania V. Moravca 13.00 Wiadomości 13.05 Bajka 14.10 Magazyn religijny 14.35 Magazyn chrześcijański 14.50 Poszukiwania czasu utraconego 15.10 Bujany fotel (film czes.) 16.20 Słowo na niedzielę 16.30 O koronę króla Karola (teleturniej) 17.15 TVC 17.35 Prognoza pogody 17.37 Minuta z przyrody 17.40 Wiadomości 17.50 Koncert Adwentowy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 19.55 Losowanie Sportki i Szansy 20.00 Krew zaginionego (film czes.) 21.20 168 godzin 21.50 Losy gwiazd 22.05 Wiadomości, sport 22.15 Losowanie Sportki i Szansy 22.20 Miejsce zbrodni (s.) 23.55 Wydział spraw zamkniętych (s.) 0.40 Świat sztuki.

■ TVC 2

6.50 Wiadomości TVS 7.10 Sedno 7.20 Klucz 7.50 Panorama 8.30 Kultura.cz (mag.) 8.50 Piękne miasta 9.15 Artmix 10.00 Msza św. 11.00 Mity i fakty historii 12.00 Tajemnica Wilhelma Storitz (film fr.-czes.) 13.50 Północna miła (film USA) 15.45 Świat sztuki: John Ford 16.35 Filmowe powroty: Bębny nad Mohawkim (film USA) 18.15 Simpsonowie (s. anim.) 18.40 Angielski z maharadzą 18.45 O języku czeskim 19.00 Duchowa kuchnia 19.35 Kultura.cz 20.00 Wieczór na temat... Początek wojny trzydziestoletniej 21.55 Na pływali z Adolfem Burgerem (talk show) 22.15 Poezja 22.25 Studio piłki nożnej 22.55 Dogrywka 23.25 Golf 23.45 Wieczory z Czeską Filharmonią 0.45 Star Dance.

■ NOVA

6.20 Laskówecka (s. anim.) 6.30 Animowany świat Pana Magoo (s. anim.) 7.00 Cudowny świat Walta Disneya 7.55 W.I.T.C.H. (s. anim.) 8.25 Łowca krokodyli (s. dok.) 9.35 Nowa podróżomania 10.10 Śmierć utalentowanego szewca (film czes.) 11.50 Agencja bez ryzyka (s.) 12.45 Saga rodu Vandenbergów (film niem.) 14.45 Rocky V (film USA) 16.50 Ubezpieczalnia Szczepie (s.) 17.50 Po-

radnik domowy 18.50 Obywatelskie judo 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Maxi Clever 21.15 Odlamki 21.50 Zagubieni (s.) 22.45 G.I. Jane (film USA) 1.00 Strażnik Teksasu (s.).

■ PRIMA

6.30 Szczeniak Scooby-Doo (s. anim.) 7.00 Kocia banda (s. anim.) 7.25 Tutenstein (s. anim.) 7.45 Sylwester i Tweety (s. anim.) 8.20 Tajemnice wojny (s. dok.) 9.35 Świat 2007 (mag.) 10.05 Bohaterski kapitan Korkoran (film czes.) 11.45 UEFA EURO 2008 12.00 Losowanie UEFA EURO 2008 13.15 Niedzielnia partia 14.15 Columbo (s.) 15.45 Ostatnie marzenie (film wł.-niem.) 17.45 Wiadomości, prognoza pogody 17.50 Jesteś tym, co jesz 18.55 Wiadomości, sport 19.25 M.A.S.H. (s.) 20.00 „Ber nebo neber” (quiz show) 21.10 Zgadnij, kim jestem! 22.05 Nie do wiary 23.05 Blade (s.) 0.05 Piętno Minnesoty (film USA) 2.05 Zapytaj o przyszłość.

PONIEDZIAŁEK 3 GRUDNIA

■ TVP 1

6.00 Kawa czy herbata? 8.00 Wiadomości 8.15 Kwadrans po ósmej 8.30 Moda na sukces (s.) 8.55 Jak powstał film „Atlantyda. Zaginiony ląd” 9.20 Tom - Tom w Barcelonie (s.) 9.50 Budzik - Górnicy 10.20 Coś z niczego 10.30 Jaka to melodia? Wydanie specjalne 11.20 Wielki świat małych odkrywców - Chłódno, ciepło, gorąco, parzy 11.35 ZUS dla ciebie 11.40 Telezakupy 12.00 Wiadomości 12.10 Agrobiznes 12.20 W kolejce po euro 12.40 Plebania (s.) 13.05 Klan (s.) 13.30 Jazz Jamboree 2007 14.00 Antylopy gnu z bliska - Przeprowadzanie 14.30 Szkoła gadać 15.00 Wiadomości 15.10 Królowie śródmięscia - Dziewczyna gangstera 16.05 Moda na sukces (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Celownik 17.35 Klan (s.) 18.30 Plebania (s.) 19.00 Wieczorynka 19.30 Wiadomości 20.20 Fryzjer 21.50 Forum 22.50 Niewidoczni 0.25 Serwis TV 0.50 Kojak - Bez skrupułów (s. USA) 1.45 Maleńkie życie 3.05 Był taki dzień 3 grudnia.

■ TVP 2

6.15 Statek miłości (s.) 7.05 EUROexpress 7.10 Telezakupy 7.25 Przystanek praca 7.40 Jak to działa? (s. anim.) 8.00 M jak miłość (s.) 9.00 Pytanie na śniadanie 11.10 SpełniONA w biznesie 11.35 Dr Quinn (s. USA) 12.25 Złotopolscy - Pojednanie (s.) 12.55 Weterynarz na safari (s.) 13.30 Między nami seniorami 13.40 Znaki czasu 14.05 Smaczne go! Bartosz Obuchowicz 15.00 Flipper - Dziewczyna, która przyszła na obiad (film USA) 15.50 Na dobre i na złe - Przegrany mecz (s.) 16.45 Dwie strony medalu (s.) 17.20 Co ludzie powiedzą? 18.00 Program lokalny 18.30 Panorama 19.00 Koło fortuny 19.35 Anna Dymna - spotkajmy się 20.00 M jak miłość (s.) 20.55 Kulisy serialu „M jak miłość” 21.00 Magazyn Ekspresu Reporterów 21.30 Panorama 21.55 Sport-telegram 22.00 Brzydula Betty (s.) 22.55 Warto rozmawiać 23.55 Kryminalne zagadki Las Vegas 1.30 Sześć pieśni z Wypiańskim 2.05 Wielcy odkrywcy - Benedykt Polak 2.10 Noc zagadek - teleturniej interaktywny.

■ TV KATOWICE

6.00 Serwis info 7.45 Aktualności 7.50 Zapowiedź konkursu 7.52 Śląska kronika filmowa 8.02 Gość poranka 8.15 Serwis info 8.45 Z muzyką przez lata 8.45 50 lat TV Katowice 8.55 Żywy instrument 9.16 Serwis ekonomiczny 9.21 Przegląd prasy 10.05 Serwis kulturalny 10.10 Gość poranka 10.30 Serwis info 11.03 Biznes - otwarcie dnia 11.30 Serwis info 12.09 Komentarz - kraj 13.08 Komentarz - świat 14.07 Komentarz - kraj 15.11 Raport z Polski 16.12 Rozmowa dnia 16.45 Aktualności 16.50 Klub globtrotera 16.55 Gwiazdy siedmiu stolic 17.10 Wspomnienia Zygmunta Dusia - Ścinki 18.00 Aktualności 18.30 Śląska kronika filmowa 18.55 Nasze teleturnieje 19.00 Telewizja od kuchni 19.05 Programy muzyczne Wojciecha Zamorskiego 19.15 Telewizja od kuchni 19.25 Ścinki 19.46 Jubileusz w Teatrze Śląskim 20.01 Minęła 20-ta 21.05 Telekurier bliżej ciebie 21.45 Aktualności 22.16 Ekonomia i rynek 0.02 Kondycja ludzka - Życie z rakiem 0.30 Granice Belfast - Dziękuję nam mury.

■ POLSAT

6.30 Adam i Ewa 7.45 Wielka wygrana (teleturniej) 8.45 Lowcy skarobów 9.45 Świat według Kiepskich - Cegła Gatoberga (s.) 11.30 Samo życie (s.) 12.00 Zostać miss 13.00 Tylko miłość (s.) 14.00 Pierwsza miłość (s.) 14.45 Świat według Bundy (s.) 15.50 Wydarzenia 16.25 Interwencja 16.40 Graczykowie (s.) 17.45 Świat według Kiepskich - Magister Jęppmac (s.) 18.00 Pierwsza miłość (s.) 18.50 Wydarzenia 19.30 Samo życie 20.00 Archiwum X (s. USA) 21.00 Titanic (film USA) 23.15 Nieustraszeni (s.) 0.15 Nagroda gwarantowana 1.15 Nocne randki.

■ TVC 1

5.59 Dzień dobry z TVC 8.30 Sezon baw się razem z nami (dla dzieci) 8.40 Kalendarium 9.15 O koronę króla Karola (quiz show) 10.00 Wiadomości 10.05 Bywalcy 11.00 Jazd - miasto miłoścy pustyniami 12.00 Wiadomości 12.05 Sama w domu (mag.) 13.25 Ćwiczy się 13.35 Mieszkać - to szkoła 14.00 Koncert Adwentowy 15.00 Wiadomości 15.05 U nas w Europie 15.20 Antologia czeskiego humoru 16.00 Zaczarowane przedszkole 16.30 Teleturniej dla dzieci 16.55 Tajemnice Toma Wizarza 17.05 AZ-kwiz (teleturniej) 17.40 Testy, porady, reportaże 17.55 Prognoza pogody 18.00 Wiadomości regionalne 18.15 Chłopaki w akcji 18.40 Żywe serce Europy 18.45 Wieczorynka 18.55 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 19.00 Wiadomości, wiadomości regionalne, prognoza pogody, sport 20.00 Hobby (s.) 21.05 Podróż po... (mag.) 21.35 Reporterzy TVC 22.05 Uwieźnię za szalną kurtyną 22.20 Smak życia II (film fr.-br.) 0.25 Wiadomości, prognoza pogody, sport 0.35 Losowanie Szczęśliwej Dziesiątki 0.40 Więcej niż sprawa 1.30 Simpsonowie.

■ TVC 2

6.10 Wiadomości TVS 6.30 Dogrywka 7.00 Mistrzowie 10 tańców 7.30 TVC 7.50 Panorama 8.30 Na pływali z... (talk show) 9.00 Dzień dobry z Moraw i Śląska 11.25 AZ-kwiz (teleturniej) 11.45 Żywe serce Europy 12.00 Mity i fakty historii 13.10 Wspomnienia mistyka (s. dok.) 13.30 O języku czeskim 13.50 Angielski dla najmłodszych 14.05 Pettson i Findus (film anim.) 15.20 Świat na torach 15.40 GEO (pr. cykl.) 16.10 Na powierzenia 16.30 Studio piłki nożnej: FC Slovan Liberec - 1. FC Brno 19.20 Wiadomości w języku migowym 19.25 Ćwiczy się 19.35 Simpsonowie (s. anim.) 20.00 Pojedynek przywódców (s. dok.) 20.45 Bezpieczny szpital 21.00 Wydarzenia komentarze 21.30 Świat książek (mag.) 21.45 Tak, panie ministrze (s.) 22.15 Historie.cs 23.10 Jazz klub 0.05 Magazyn historyczny 0.30 168 godzin 1.00 Balawa mała Chinka (film fr.-chiń.).

■ NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova 8.30 Hilda Hansson (s.) 9.30 Najlepszy czarna (film czes.) 11.15 Ulica (s.) 12.00 Zawodowcy (s.) 12.55 Lensen i spółka (s.) 13.50 Ostry dyżur (s.) 14.45 Czarna (s.) 15.35 Bez śladu (s.) 16.30 Świat według Bundy (s.) 17.00 Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda 17.35 Kryminalne zagadki Miami (s.) 18.30 Kryminalne zagadki Miami (s.) 19.30 Wiadomości, sport, pogoda 20.00 Miejsce w życiu (s.) 21.15 Weekend (mag.) 22.00 Dr House (s.) 22.50 CBS School (film USA) 0.35 Alias (s.) 1.00 Talk show.

■ PRIMA

6.35 Przygody Olivera Twista (s. anim.) 7.05 Malcolm w tarapatkach (s.) 8.00 Szansa bez granic (pr. rozr.) 8.50 Jesteś moim życiem (s.) 9.45 Krok za krokem (s.) 10.45 Diagnoza morderstwa (s.) 11.40 Hercule Poirot (s.) 12.45 Lekarz z gips (s.) 13.45 Morderstwa w Kitzbühel (s.) 14.40 Renegat (s.) 15.35 Morderstwa w Meksykiem (s.) 17.40 Wiadomości regionalne 17.45 Minuty regionu 18.00 Wiadomości, sport, pogoda 18.05 5 kontra 5 (pr. rozr.) 18.55 Wiadomości, sport 19.25 M.A.S.H. (s.) 20.00 Lotnisko (s.) 21.15 Morderca z piętami (film niem.) 23.20 Negocjacje (s.) 0.15 Roszczenie (film koprod.) 2.00 Zapytaj o przyszłość.

WOJCIECH MŁYNARSKI – »Moje ulubione drzewo, czyli Młynarski obowiązkowo«

Wyd. „Znak”. Pierwszy tom Wojciecha Młynarskiego, w którym obok tekstów autorskich pojawiły się tłumaczenia piosenek Brela, Brassensa, Wysockiego... To także pierwszy tom opatrzony osobistymi komentarzami autora „Róbmy swoje”. Otwiera go wywiad z artystą przeprowadzony przez jego córkę Agatę, który jest najlepszym wstępem do jego twórczości.

NICOLA KRAUS, EMMA McLAUGHLIN »Niania w Nowym Jorku«

Wyd. „Znak”. Historia młodej Nanny, która jako opiekunka 4-letniego chłopca staje się świadkiem piekła rodzinnego skrywanego za pozorami normalności. Autorki z drapieżną ironią ukazały współczesny model rodziny, wynaturzony przez wszechobecny kult konsumpcjonizmu: pozbawioną uczuć matkę, nieobecnego i zajętego romansami w pracy ojca i dziecka tęskniące

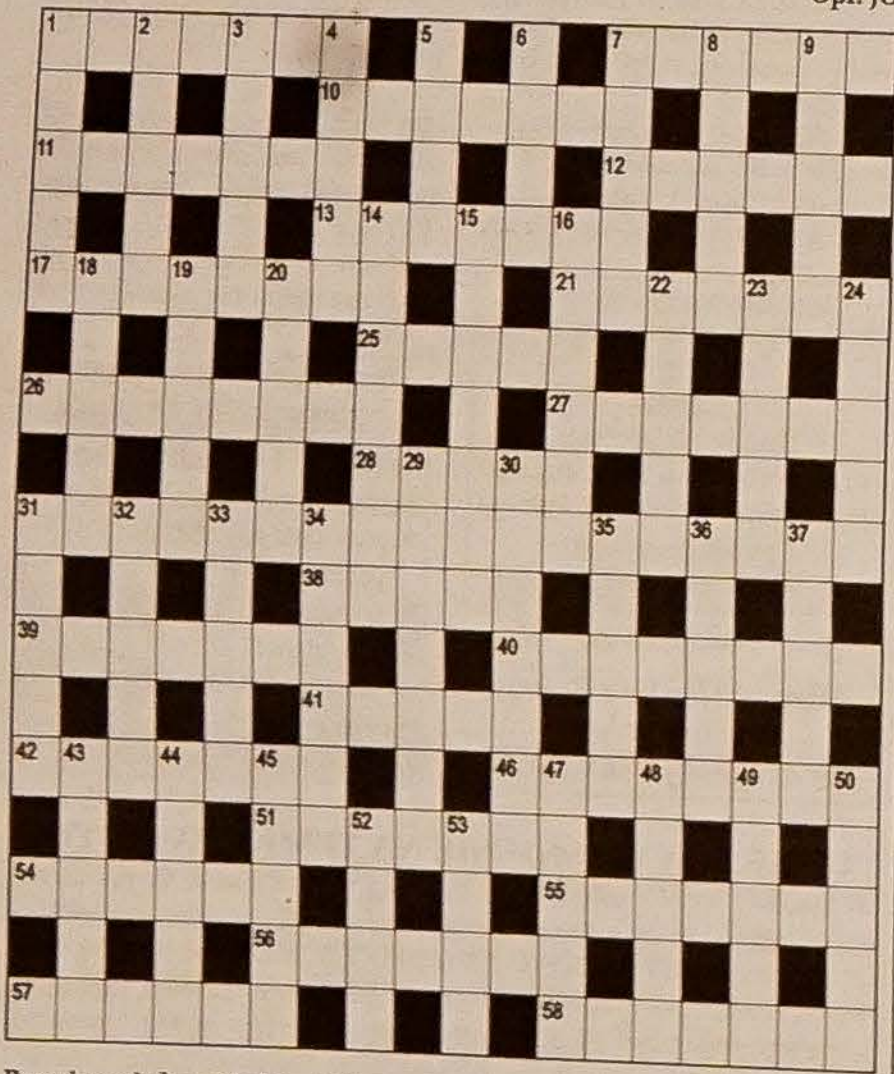
za miłością i czułością rodziców. Książki można nabyć lub zamówić w Klubie Polskiej Prasy i Książki przy ul. Čapka w Cz. Cieszynie (nr tel. 558 740 226).

Krzyżówka

POZIOMO: 1. rozprawka publicystyczna 7. wieża warowna 10. osłona wokół urzędnika 11. lekki, dowcipny utwór literacki 12. węgiel 13. łagodzony przez muzykę 17. transsaharyjski węzeł dróg karawanowych w dolinie Nigru 21. uczucie beznadziejności 25. Franciszek Nastulczyk dla znajomych 26. aparat Morse'a 27. skłonność do mrzonek 28. instrument podobny do oboju 31. ROZWIĄZANIE DODATKOWE (Znany film z Dustinem Hoffmannem) 38. „głośno” w muzyce 39. obrzeże drogi 40. Lauda lub Klammer 41. miasto w Szkocji 42. mierzy ciśnienie atmosferyczne 46. naśladowca 51. kronika kryminalna 54. żart 55. muza muzyki lekkiej 56. stary dzik 57. cudzoziemski żołnierz w wojsku polskim z XVII w. 58. sylaba.

PIONOWO: 1. potwierdzenie jakości 2. wiara w jedyne boga 3. grecka wyspa na morzu Jońskim 4. odgłos stukotu 5. T-34 Pancernych 6. wiklinowe naczynie 7. okrągły instrument szarpany 8. słodki lek 9. ostra choroba zakaźna 14. port nad jeziorem Erie 15. rodzaj pianobetonu 16. miara wydawnicza 18. pani Kwiatkowska 19. dzieło Dostojewskiego 20. buty dla piłkarza 22. metal szlachetny 23. świadectwo niewinności 24. drzwi zabezpieczy 29. ojczyzna Bubki 30. z Australią do pary 31. w atlasiku 32. miejscowość w województwie śląskim 33. jezioro na Wybrzeżu Słowińskim 34. tytuł sultana tureckiego 35. Jan, wielki kanclerz koronny 36. przygryzana w złości 37. muza poezji lirycznej 43. córka Tantala 44. słuszność poglądu 45. finałowy punkt w judo 47. rybia sperma 48. stopień naukowy 49. płaska część budynku, otoczona balustradą 50. z prądem i deltą 52. ząb koła zębatego 53. ocena w indeksie.

Opr. JO

Rozwiązanie krzyżówki z 24 listopada:
 Poziomo: 1. ZASÓB 5. KRACH 8. ROWER 9. ADAMO 10. AARON 11. DATEK 12. NUBIA 13. ANGAŻ 14. WKRĘT 15. OBŁOK 18. ASTER 21. BANKRUT 24. ZBÓJ 25. ATOL 26. ABDOMEN 30. O SZWEJKU I O NAS 34. HANNS 35. PIOTR 36. MASON 37. ELWRO 38. STERN 41. NAPAR 44. ESCANDE 47. ARKA 48. RZYM 49. KALIPSO 50. KNOT 51. ZRAZ 52. ORINOKO 53. LAUR 54. LITR.
 Pionowo: 1. ZIARNKO 2. STAMBUŁ 3. BROWAWKA 4. SWETEREK 5. KRAKATAU 6. AGREGAT 7. HANDZAR 16. BOBAS 17. OBJAW 19. STANO 20. EPOKA 22. NADJA 23. RUMUN 27. BEHRENS 28. OKNÓWKA 29. EISMOND 30. ODPIS 31. ZBOŻE 32. NASYP 33. SZNUR 39. TYRANIA 40. REAKTOR 42. AEROSOL 43. AZYLANT 45. CELNIK 46. NIPPON.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowana zostanie książka „Cuda Polski. Najważniejsze zabytki architektury sakralnej”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 7. 12. br. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje: Anna Kornuta z Końskiejk.

EKSTRALIGA PIŁKARZY RĘCZNYCH

Karwina poległa w Preszowie

Szczypliwności Banika Karwina jeszcze nie zdążyli pozbiierać się po pechowym remisie z Kaspiją Astrachań w Lidze Mistrzów, a mistrza RC zaskoczył słowacki Tatran Preszów – tym razem w rozgrywkach ekstraligi. Mistrz Słowacji, który w czeskiej ekstralidze występuje na gościnnych zasadach i nie może się włączyć do walki o medale, po zwycięstwie u siebie 34:28 uocnił się na prowadzeniu w tabeli. Karwina spadła na trzecie miejsce.

– Nie złapał się właściwego rytmu gry – powiedział „GL” Vojtěch Petrovský, wraz z Andrejem Kuzo najlepszy strzelec Banika w przegranym meczu. – Widać było, że Preszów nie pozostawił nic przypadkowe i chciał się zemścić za porażkę z 1. kolejki sezonu.

TATRAN PRESZÓW – BANIK KARWINA 34:28 (14:9). Karwina: Marjanovic, Mrkva – Bednařík, Pa-

vliček 1, Kuzo 5, Kieliba 2, T. Heinz 1, Indjič 4, Faith 4, Šulc 2, Mrozek 1, Petrovský 5, Korňan 3, Farkašovský.

Gospodarze w 7. minucie prowadzili 4:0, Banik w miarę poukładał swoje szyki obronne dopiero w ostatnich dziesięciu minutach pierwszej odsłony. Słowacy nie bali się gry skrzydłami, w porównaniu do Karwiny popełniali też mniej błędów technicznych. Do przerwy było 14:9 dla mistrza Słowacji, w dodatku gospodarze nie wykorzystali wszystkich nadarzających się okazji strzeleckich (zmarnowali m.in. trzy rzuty karne). W 35. minucie Tatran zwiększył przewagę do siedmiu bramek, trafiając do karwińskiej siatki najczęściej rzutami z dystansu. Podopieczni trenera Jiřego Kekřta w 47. minucie obniżyli na 23:21, ale był to tylko chwilowy zryw karwińskiej „7”. Preszowianie

bez większych problemów doprowadzili spotkanie do zwycięskiego końca. W barwach gospodarzy dobry mecz zaliczył były gwiazd karwińskiej drużyny, Aleksander Radczenko.

Lokaty w ekstralidze: 1. Preszów 22, 2. Zubrzy 22, 3. Karwina 20, 4. Dukla 20 pkt. JUTRO: Kopřywnica – Karwina (10.00).

JANUSZ BITTMAR

Sport Polski

SIATKARZE WALCZA O PEKING. Na początku drogi eliminacyjnej do igrzysk olimpijskich w Pekinie Polacy zmierzili się na Węgrzech z Duńczykami i pewnie wygrali do zera (25:21, 25:19, 25:19). Do kariery Raula Lozano wrócił Mariusz Wlazły. W mieście Szombathely siatkarze Polski, Danii, Belgii (grupa A) oraz Finlandii, Estonii i Węgier (B) rywalizują o jedną (przy zwycięstwie miejsce okoliczności drugiej) miejsce premiowane awansem do grudniowego turnieju kontynentalnego w Izmirze. Polska: Michał Winiarski (11), Daniel Pliński (9), Paweł Zagumny (1), Wojciech Grynberg (7), Sebastian Świderski (9) i Krzysztof Ignaczak (6) oraz Michał Bąkiewicz, Wojciech Jurkiewicz, Łukasz Żygalski, Grzegorz Szymański. Wczoraj wieczorem, po zamknięciu numeru, Polacy zmierzili się z Belgią.

EUROLIGA: ZWYCIĘSTWO LOTOSU, PRZEGRANA PROKOMU. Koszykarki Lotosu PKO BP wygrały na własnym parkiecie z Dexią Namur 87:77 (19:20, 23:22, 28:18, 17:17) w meczu 4 kolejki grupy C Euroligi. Gdynianki, które w tym sezonie chcą wyjść z grupy eliminacyjnej Euroligi z jak najlepszym bilansem, po ubiegłotygodniowej porażce z US Olympic Valenciennes grały w czwartek pod przykryciem wygranej. Natomiast piątą porażką z rzędu ponieśli koszykarze Prokomu Trefla Sopot. Mistrzowie Polski przegrali w Gdańsku z mistrzem Włoch MDP Siena 59:84 (12:22, 9:21, 20:23, 18:18) w meczu 6. kolejki grupy A. Dla mistrzów Polski była to najprawdopodobniej ostatnia szansa, aby liczyć jeszcze na awans do drugiego etapu Euroligi.

DUDEK: MIJA ZAURÓCZENIE REALEM. – Chcę zagrać na koniec kariery w polskiej lidze. To jedno z moich marzeń – wyznał dla „Sportu” Jerzy Dudek, którego Real Madryt wystawił na listę transferową. – Real to było zauróczenie, które pozwolił mi wejść do polskiej ligi? Na pewno w niej zagram, ale jeszcze nie teraz. Jeżeli odejdę z Realu, to do innego zagranicznego klubu. Polska? Myślę, że latami (jb, PAP) 2009.

PIERWSZA LIGA HOKEJA NA LODZIE

Chlustina pakuje walizki

Duże rozczarowanie towarzyszy występom hokeistów Hawierzowa. Pantery przegrały kolejny mecz z przeciętnym rywalem, nie dając tym razem rady siódmemu zespołowi grupy zachodniej, drużynie HC Most. Szefom klubu skończyła się cierpliwość i po porażce z Mostem z posadą trenera pożegnał się Alois Chlustina. Trener, który do Hawierzowa trafił w ubiegłym sezonie z Kadani, wszczepił wprawdzie Panterom ofensywny styl gry, ale atrakcyjny hokej nie przełożył się na oczekiwane przez wszystkich wyniki. Hawierzów plasuje się obecnie na 9. miejscu w lidze. Nowego trenera poznamy na początku przyszłego tygodnia. Dzisiejszy mecz z Chomutowem poprowadzi na ławce Hawierzowa duet Jiři Žůrek-Petr Folta.

HAWIERZÓW – MOST 3:4 (2:2, 0:2, 1:0). Bramki: 1. Mikšan, 17. Giesel, 60. Zdráhal – 8. Pláček, 10. Koláček, 26. Zat’ovič, 35. Metlička. Sędziował Mikula. Kary 2:5, wykorzystane 0:0. W. 827. HAWIERZÓW: Valent (od 35. Novotný) – Staněk, Klimeš, Novák, Huhto, Peštuka, Varga, Lašek – Daneček, Škoda, Zdráhal, Mikšan, Giesel, Sochorek, Velecký, Seman, Rozum, Hulva.

Pantery nie mogły wymarzyć sobie lepszego początku. W 42. sekundzie meczu Zdráhal dograł do niepilnowanego Mikšana, a ten

strzałem po lodzie pokonał mostckiego bramkarza Volkego – 1:0. Prowadzenie uskrzydliło gospodarzy, którzy w łatwy sposób przedostawali się pod bramkę Mostu. Do 5. minuty czyste sytuacje zmarnowali Hulva, Velecký i Novák. Niewykorzystane okazje lubią się mścić – w 8. minucie strzał Pláčka pechowo sparował plecami obrońca Staněk, myłak Valenta – 1:1. Na 1:2 podwyższyli goście z kontry, do przerwy wyrównał Giesel – pokonując Volkego w zamieszaniu podbramkowym. Druga tercja była odbiciem pierwszej, przy czym to mosteczanie częściej wychodzili z kontratakami. Po bramkach Zat’oviča i Metlički bramkarza Valenta zmienił Novotný. W trzeciej tercji gospodarze kompletnie się rozkleili. Próby odrobienia dwubramkowej straty ograniczały się do niedokładnych zagrań i nieefektywnej walki pod bandami. Gol kapitana Zdráhala (zdobyty nota bene w osłabieniu) był już tylko labędzim śpiewem Hawierzowa.

Lokaty w gr. wschodniej: 1. Kometa Brno 53, 2. Olomuniec 44, 3. Sareza Ostrawa 43, 4. Hawierzów 33 pkt. DZIŚ: Chomutow – Hawierzów. (jb)

Polska – Dania 3:0. W akcji Sebastian Świderski.

Nasza oferta

- PIŁKA NOŻNA – I liga: Banik Ostrawa – Sparta Praga (jutro, 14.30).
- HOKEJ NA LODZIE – O2 ekstraliga: Trzyniec – Kladno, Witkowice – Pilzno (jutro, 17.00). II liga: Karwina – Kromierz (dziś, 17.00).
- FLORBAL – ekstraliga: Trzyniec – Bohemians (dziś, 16.00). (jb)

Pod Prysznicem

Na Letnej w Pradze w trakcie piłkarskiego meczu Sparty Praga ze Spartakiem Moskwa doszło do zapowiadanej już miesiąc wcześniej bijatyki. Nie byłoby w tym nic dziwnego, gdyby w zady-

faktu, że walka z przemocą na stadionach to jak walka z wiatrakami. A polscy kibole niestety mają opinię jednych z najgorszych w Europie. Regularnie przekazywane są o tym na własne oczy i uszy mieszkańcy Ostrawy.

Walka z wiatrakami

Kibice miejscowego Banika od wielu lat utrzymują bowiem ścisłe przyjaźnie z rówieśnikami z katowickiej „Gieksy”. Po końcowym gwizdku sędziego w ulicach Ostrawy oprócz ryczących samochodów najgłośniejszą syczącą właśnie wulgarnych polskich dresiarzy.

Wśród autorów poprawnych rozwiązań rozlosowana zostanie książka „Cuda Polski. Najważniejsze zabytki architektury sakralnej”. Termin nadsyłania rozwiązań upływa w piątek 7. 12. br. o godz. 12.00. Nagrodę (do odbioru w redakcji) za rozwiązanie krzyżówki z ub. soboty otrzymuje: Anna Kornuta z Końskiejk.